

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 48 (1763) 1983 GRUODIS-DECEMBER 1 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Spaudos savanoriai

Nepriklausomos Lietuvos atstatyme savanoriai atliko gyvybiškai svarbų vaidmenį. Jų pasiaukojimas uždegė visus, skatino pasiaukojančiai dirbti visose Lietuvos atstatymo srityse. Toji savanoriškumo dvasia buvo gyva per visą nepriklausomo gyvenimo laikotarpį, nors antrame dešimtmetyje pradėjo reikštis ir savanaudiškumo ženklai. Išeivijoje po II D. karo audrų, po tragiškų tautos įvykių savanoriškumo dvasia vėl stipriai sušvito. Tiek stovykliniame gyvenime, tiek pirmaisiais kūrims metais laisvojo pasaulio kraštuose toji dvasia reiškėsi gana stipriai visose lietuvių gyvenimo srityse. Ilgainiui ji ėmė silpnėti, palengva užleisdama vietą savanaudiškumui, kuris pradėjo gana plačiu mastu įsigalėti. Tiesa, net ir po keturių dešimtmečių savanoriškumo dvasia nėra visai sunykusi, bet ji ribojasi negausiais lietuvių būreliais, kuriems rūpi pirmoje eilėje kitų gerovė, ypač pavergtos Lietuvos. Išeivijos masėse savanoriškumo nedaug beliko. Jose vyrauja asmeninės naudos mastas, kuris būdingas ir jaunajai kartai. Paprastai jaunimas yra linkęs į idealizmą, į plačius polėkius. Deja, dabartinis išeivijos jaunimas, augęs naudos masto aplinkoje, didelio savanoriškumo nerodo.

YRA BETGI viena sritis, kurioje išeivijos savanoriškumo dvasia gana stipriai išsilaikė iki šiol. Tai spauda. Tiesa, skundžiamės mažėjančiu skaitytojų skaičiumi, mažėjančiu masių dėmesiu laikraščiams bei knygoms, bet, antra vertus, turime pastebėti, kad išeivijos spauda gyvuoja jau daug metų net ir sunkiausiose sąlygose. Daug amerikietiškių ir kanadiškių spaudos milžinų baigė savo dienas kapinyne, o smulkioji išeivių spauda tebesilaiko. Ir tai dėlto, kad pastaroji remiasi savanoriškumo principu, kuris netaikomas komercinėje spaudoje. Pastarosios gaminyje yra prekė, pagaminta atitinkamai atlygintų darbininkų. Jeigu ji yra vartotojų perkama, gali gyvuoti, t.y. būti gaminama ir toliau, jei nėra perkama, gamyba sustoja. Kitaip yra su mūsų spauda. Ji yra ne prekė, o tautinės gyvybės nešėja bei sklaidėja. Jos gamyboje dirba ne komerciniai, o idėjiniai žmonės, kuriems rūpi ne prekės gamyba, o lietuviško žodžio, tautos kultūros, jos religijos ir gyvybės išlaikymas. Dauguma mūsų spaudos darbuotojų yra ne komerciniai darbininkai, kovojantys už vis didesnę atlyginimą, skelbianys streikus, o idėjiniai savanoriai. Jie galbūt tam darbai yra mažiau pasiruošę profesine prasme, bet viską atperka savanoriškumu ir idėjiškumu.

SAVANORIŠKUMO principas mūsų išeivijos spaudoje vyrauja visu frontu — pradedant skaitytojais, baigiant leidėjais. Yra skaitytojų, kurie uoliai prenumeruoja net po kelis laikraščius, prie metinės prenumeratos dargi prideda auką. Pastaraisiais metais be jokio spaudimo ar propagandos daug kas aukojo savo pasirinktiems laikraščiams vietoje greitai nuvystančių gėlių. Tai rodo skaitytojų supratimą: aukos fondams, kurie palūkanomis remia lietuviškąją veiklą, yra reikalingos, bet žmonės mato, kad laikraščiams parama čia pat nemažiau reikalinga. Fondų parama jiems yra labai maža, greičiau simbolinė. Toks skaitytojų savanoriškumas yra didelė atrama laikraščiu. Prie jų prisideda kito fronto savanoriai, būtent, bendradarbiai. Komercinėje spaudoje jie yra gana gerai apmokami darbininkai, bet mūsų laikraščiuose jie yra gryni savanoriai, negauną honoraro net už pašto išlaidas. Iki šiol jais remiasi visa mūsų spauda. Atmink tus bendradarbius, ir liks laikraščiai tiksliai su redaktorais, kurie vieni pastoviai užpildyti laikraščio negali. Bendradarbiai yra kiekvieno laikraščio stiprybė, juoba savanorių. Prie pastarųjų priklauso iš dalies ir redaktoriai, bet jie yra atlyginami bent minimaliai, kad galėtų dirbti laikraščiu pilną laiką. Spautuvių ir administracijų žmonės yra taip pat atlyginami, kad ir mažesnę normą, tuo tarpu leidėjų žmonės yra gryni savanoriai. Žodžiu sakant, savanoriškumas yra mūsų spaudos pagrindas. Kol jis gyvuos, laikysis ir lietuviškoji spauda.

KANADOS ĮVYKIAI

Nuolaidos Kvebeko provincijoje

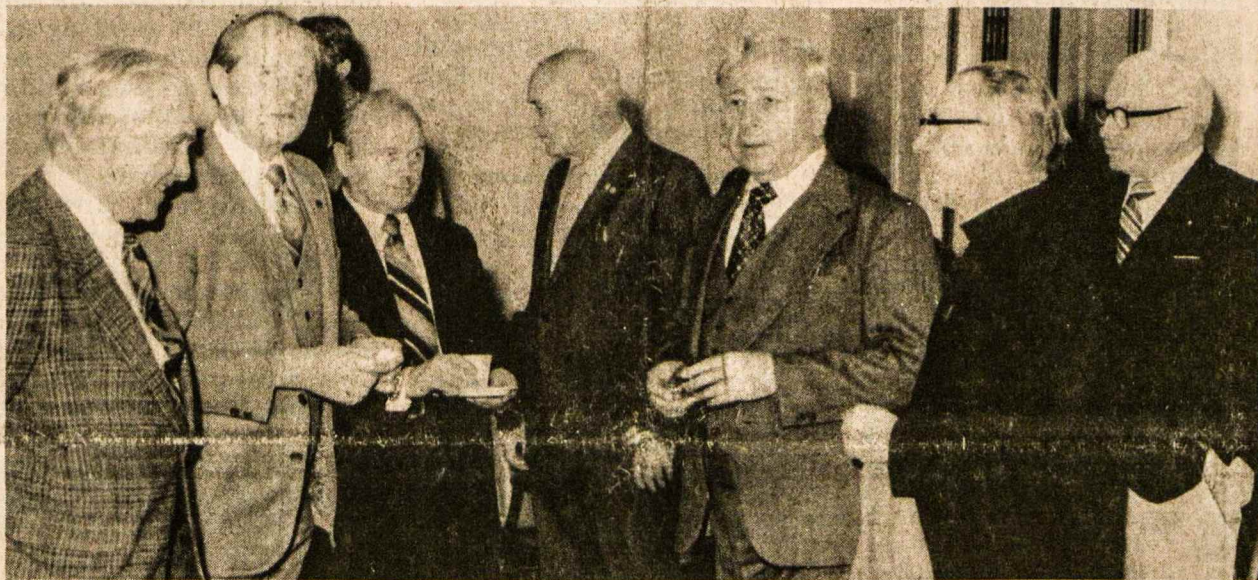
Premjero R. Levesque vyriausybė nutarė sušvelninti 1976 m. priimtą įstatymą nr. 101 prancūzų kalbos apsaugai Kvebeko provincijoje. Jis buvo beveik visiškai suvaržęs anglų kalbos vartojimą oficialiame viešajame gyvenime. Pakeitimo projektą Kvebeko parlamentui įteikė ministras kultūriniam reikalams G. Godinas. Pakeitimai palies anglų kalbos mokyklas. Į jas dabar buvo įsileidžiami vaikai tik tėvų, kurių bent vienas yra mokėjęs anglų kalbą Kvebeko mokyklose. Tos teisės savo vaikams neturėjo iš anglų provincijų Kvebeko atvykęs šeimos. Pakeitime išimtis bus padaryta ateiviams iš kitų Kanados provincijų, jeigu jos turi ir prancūzišką švietimo sistemą. Šia išimtimi pirmiausia galės pasinaudoti ateiviai iš N. Brunswicko, ku-

riame jau įgyvendinta dviguba švietimo sistema — anglų kalba ir prancūziška. Tokių ateivių vaikams bus leista lankyti anglų kalbos mokyklas Kvebeke. Išimties netrukus susilauks ir ateiviai iš Ontario provincijos, kur jau beveik užtikrintas prancūziškas švietimas 500.000 prancūzų kilmės mažumai, kai jo savo vaikams pagedauja tėvai, vienoj mokykloj sutelkę 20-25 vaikus. Ateiviai iš kitų anglų provincijų savo vaikus Kvebeke turės siųsti į prancūziškas mokyklas, nes tose provincijose nėra prancūziško švietimo, kuris šiuo metu net neplanuojamas.

Nežymios nuolaidos susilauks ir anglų kalbos gimnazijų abiturientai Kvebeke. Jie dabar turėjo lankyti specialius egzaminus pakankamam prancūzų kalbos mokėjimui užtikrinti. (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvių pensininkų rūmai "Vilnius Manor" Toronte pastatyti ir baigiami įrengti. Dalis pensininkų jau persikėlė ir juose patogiai gyvena. Oficialus rūmų atidarymas numatomas 1984 metų pradžioje

Dalis lietuvių, aplankiusių lietuvių pensininkų rūmus Toronte "Vilnius Manor". Antras iš kairės HENRIKAS ADOMONIS, pensininkų klubo valdybos pirmininkas, vadovavęs rūmų statybai. Nuotr. St. Dabkaus

Laisvės deklaracija prieš 40 metų

Sukaktuvinis VLIKo seimas Detroite ir ten svarstyti klausimai

A. RINKŪNAS

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui 1983 m. rudenį suėjo 40 veiklos metų. Gimęs Lietuvoje, vokiečių okupacijos pogrindyje 1943 metų rudenį, paskelbęs tautos vardu deklaraciją 1944 m. vasario 16 d., VLIKas, kaip ir visa tauta, jau 40 metų yra blaškomas po pasaulį. Daug kas stengiasi jį likviduoti, daug kas nori užgesinti jo nešamą tautos laisvės ugnį, bet toji ugnis, lyg ir mistinių vaidilučių saugoma, vis dar tebėra gyva ir gaj.

Tokioje nuotaikoje praėjo ir sukaktuvinis seimas, įvykęs Detriote lapkričio 11-13 d.d. Pagrindinę seimo rengimo našta nešė Rytų Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis, pirmininkaujamas vilniečio A. Misiūno. Jis seimą ir atidarė Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros Centre.

Į darbo pradžią buvo pakviesti: dr. K. Karvelis (valst. liaudininkų), K. Bieliukas (Rezistencinės Santarvės), T. Blintubas (tautininkų), agr. dr. Povilaitis (Ūkininkų Sąjunga). Sekretoriavo Pranevičius, Stiklorius ir Balčiūnas. Po invokacijos, kurią sukalbėjo kun. A. Babonas, Detrito Šv. Antano lietuvių parapijos klebonas, asistuojimu buvo pagerbti VLIKo pirmininkai. Palenktomis galvomis sustojusių seimo dalyvių ir visos tautos dėmesiu skambėjo žodžiai: St. Kairys — miręs, prel. M. Krupavičius — miręs, J. Matulionis — miręs, J. Audėnas — miręs, dr. A. Trimaškas — miręs, K. Bielinis — miręs, V. Sidzikauskas — miręs. Tebėra gyvi — dr. K. Valiūnas ir dr. K. Bobelis.

Suvažiavimą žodžiu sveikino: mūsų diplomatinės tarny-

bos vardu — St. Lozoraitis, jn., Lietuvos atstovas Vatikane, VLIKo garbės pirmininkas dr. K. Valiūnas, ALTos pirm. dr. K. Šidlauskas, JAV Liet. Bendruomenės pirm. dr. A. Butkus, VLIKo atstovė Paryžiuje p. Venskuvienė, socialdemokratų vardu — Pranevičius, R. L. Bendruomenės — dr. Dargis, Vakarų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio — Alg. Regis, Darbo Federacijos — dr. Šimaitis, BALFo — J. Mikaila. Raštu sveikino diplomatai — St. Lozoraitis iš Romos, dr. St. Bačkis iš Vašingtono, konsulai — A. Simutis, J. Daužvardienė, dr. J. Žmuidzinas, Čekoslovakas, V. Balickas, vysk. V. Brizgas, vysk. A. Deksnys, PLB pirm. V. Kamantas, Kanados LB pirm. J. Kuraitė-Lasienė, keli JAV senatoriai ir daug asmenų bei organizacijų iš įvairių kraštų.

Pranešimus padarė VLIKo tarybos pirm. K. Oželis, valdybos pirm. dr. K. Bobelis, vicepirmininkas politiniams reikalams dr. K. Jurgėla, teisinės patarėja dr. Armonienė, vicepirmininkas tarporganizaciniams reikalams V. Jokūbaitis, Tautos Fondo pirm. J. Giedraitis ir Tautos Fondo atstovas Kanadoje Ant. Firavičius, įteikdamas kanadiečių auką — \$60.000. Už tai A. Firavičius ir visiems kanadiečiams buvo sukeltos ovacijos.

Po pertraukos kalbėjo Lietuvos atstovas Vatikane St. Lozoraitis, jn., tema "Vakarų Europos politika Sovietų Sąjungos atžvilgiu".

Po paskaitos buvo svarstybos tema "Lietuvos laisvinimo problemos". Vadovavo VLIKo pirminko pavaduotojas dr. D. Krivickas, dalyvavo kaip pranešėjai — dr. K. Karvelis, inž. L. Grinius ir A. Kasulaitis. Jie iškėlė tiek daug įvairių

problemų, kad diskusijų nebuvę galima tą vakarą pabaigti — jos buvo tęsiamos sekančią dieną.

Šeštadienio vakare toje pačioje salėje įvyko meninė programa ir vakarienė. Kalbėjo vienas iš VLIKo steigėjų — agr. B. Gaidžiūnas, pateikęs pluoštą atsiminimų iš anų laikų. Meninę dalį pradėjo sol. D. Petronienė. Po to kelis taut. šokius pašoko nauja Detrito tautinių šokių grupė, vad. R. Kasputienės, o sesutės Kristina ir Regina Butkutės padainavo estradinės muzikos duetų, gitarai palydint.

Antroji diena — sekmadienis pradėta pamaldomis Dievo Apvaizdos parapijos šventovėje. Šias eilutes rašančiam toje šventovėje teko būti pirmą kartą — ji padarė didelį įspūdį savo modernia architektūra. Iškilmingas pamaldas laikė ir pamokslą pasakė ilgameitis ALTos veikėjas kun. A. Stašys, asistuojamas parapijos klebono kun. V. Kriščiūnėčiaus. Mišių aukas nešė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, asistuojamas VLIKo valdybos narių — dr. Armonienės ir V. Jokūbaitis. Pamaldų metu giedojo visi dalyviai, varg. muz. Sližiui vadovaujant.

Po pamaldų buvo tęsiami seimo posėdžiai. Pirmiausia buvo tęsiamos diskusijos Lietuvos laisvinimo klausimu. Rezoliucijų priėmimas pradėtas nutarimu, kad 1984-ji metai skelbiami sukaktuviniais VLIKo metais, nes 1944 m. vasario 16 d. proga buvo paskelbta pagrindinė VLIKo deklaracija. Organizacijos prašomos tą sukaktį paminėti.

Rezoliucijų priėmimas pradėtas nutarimu, kad 1984-ji metai skelbiami sukaktuviniais VLIKo metais, nes 1944 m. vasario 16 d. proga buvo paskelbta pagrindinė VLIKo deklaracija. Organizacijos prašomos tą sukaktį paminėti.

Pasaulio įvykiai

VIDUTINIO NUOTOLIO BRANDUOLINIŲ GINKLŲ DERYBAS ŽENEVOJE nutraukė Sovietų Sąjungos atstovas J. Kvitsinskis, kai V. Vokietijos parlamentas 286:226 balsų rezultatu patvirtino "Pershing 2" raketų ir skraidančių bombų įsileidimą. Sekančią dieną buvo pradėtas tų ginklų įvežimas V. Vokietijon ir Italijon, kur skraidančios bombos bus išdėstytos Sicilijoje. Iš tikrųjų naujų branduolinių ginklų įvežimas V. Europon buvo sutartas Atlanto Sąjungos posėdyje 1979 m. gruodžio 12 d., jeigu Sovietų Sąjunga iki š. m. gruodžio 1 d. nesumažins savo trigalvių "SS-20" raketų, kurių net 360 jau yra nukreipta į taikinius V. Europoje. Pagal Atlanto Sąjungos sutartį Britanija gaus 160 skraidančių bombų, Italija — 112, Belgija ir Olandija — po 48, V. Vo-

kietija — 96. Pastaroji taipgi įsileis ir 108 "Pershing 2" raketų, kurios yra pavojingesnės už skraidančias bombas, nes gali greičiau pasiekti taikinius R. Europoje ir Sovietų Sąjungoje. Tad nenuostabu, kad Sovietų Sąjunga didžiausią spaudimą darė V. Vokietijai, bet ginklų įvežimo neįstengė sustabdyti. Jis buvo patvirtintas didoka 60 balsų dauguma Bundestagu vadinam parlamente. Atlanto Sąjungos vadai apgailestauja derybų nutraukimą ir jas yra pasiruošę atnaujinti. Iš tikrųjų tos derybos nėra visiškai nutrauktos, nes Ženevoje tęsiamos kitos derybos, liečiančios JAV ir Sovietų Sąjungos strateginių raketų skaičiaus sumažinimą.

Andropovo reakcija

Į vidutinio nuotolio raketų ir skraidančių bombų derybų nutraukimą kompartijos vadas J. Andropovas reagavo grąsinimu, kad Sovietų Sąjunga tokias raketas įves Čekoslovakijon ir R. Vokietijon, nusiųs daugiau povandeninių laivų su raketomis prie JAV krantų. Sovietinių raketų bazę jau įrengiama netoli Prahos. Tokiomis bazėmis betgi nėra patenkinti Čekoslovakijos ir R. Vokietijos gyventojai, nes jos gali tapti tiesioginiu taikiniu, jeigu būtų pradėtas branduolinius karas. Kompartijos propagandistai spaudoje dabar aiškina, kad tos bazės yra būtinos Sovietų Sąjungos ir jos satelitinų valstybių saugumui užtikrinti. Jie betgi visiškai nutyli, kad ginklavinimosi varžybas pradėjo Maskva savo trigalvėmis "SS-20" raketomis ir kad skraidančios bombos bei "Pershing 2" raketos tėra atsvara tai grėsmei.

Įtampa Lenkijoje

L. Walensa turėjo slapta susitikimą su pogrindyje veikiančiais kitais "Solidarumo" unionais vadais. Lenkijoje buvo paskleistas jo pasirašytas atsisaukimas, skatinantis lenkus kovoti prieš valdžios planuojamą maisto gaminių pabranginimą. Seimas, reagudamas į šį grąsinimą, paskelbė, kad buvo sudarytas krašto apsaugos komitetas ir jo vadu pa-

tvirtintas gen. W. Jaruzelskis. Dabar jis be seimo nutarimų galės imtis betkokių priemonių komunistiniam režimui apsaugoti. Įsijungdamas komitetas, gen. W. Jaruzelskis pasitraukė iš krašto apsaugos ministerio pareigų, bet liko premjeru ir kompartijos vadu.

Paleido belaisvius

Palestiniečių PLO organizacijos vadas J. Arafatas pralaimėjo kovą prieš Sirijos remiamus šios grupės sukilėlius. Su paskutiniaisiais savo rėmėjais jis atsidūrė Tripolio uoste, kur jam ginklų tiekimą sustabdė Izraelio karo laivai. J. Arafatas betgi pasiekė didelį politinį laimėjimą, šešis Izraelio karo belaisvius iškeisdamas į 4.500 palestiniečių belaisvių, kuriuos Izraelis laikė An-saro ir kitose stovyklose. Tūkstantis belaisvių lėktuvais buvo nugabintas Alžerijon, o kiti paleisti pietiniame Libane. Laisvės susilaukė ir šimtas Izraelyje kalintų palestiniečių. Spėjama, kad Izraelis J. Arafatui leis laivą išplaukti iš Tripolio. Sirijos prez. H. Assadas PLO karius nori perimti visiškai savo kontrolėn ir J. Arafatą pakeisti griežtesnės linijos vadu. Iš tikrųjų tas sukilimas prieš J. Arafatą PLO organizacijoje prasidėjo dėl jam mestų priekaištų, kad jis esąs peršvelnus Izraeliui, linkęs pradėti derybas dėl palestiniečių ateities.

Teis buvusius vadus

Karinė Argentinos valdžia nutarė teisti Falklandų karą pralaimėjusius vadus — prez. L. Galtieri, laivyno vadą admiralą J. Anayą ir brigados gen. B. L. Dozą, buvusį karo aviacijos viršininką. Gen. L. Galtieriui grąsinama ilgais metais kalėjimo ir net mirties bausme. Esą jis, būdamas prezidentu ir kariuomenės vadu, į Falklandų salas pasiuntė karui neparuoštus ir reikiamai neapginkluotus karius, ten susilaukusius skaudaus pralaimėjimo. Tie trys vadai išsikėlė į Falklandų salas pradėjo 1982 m. balandžio 2 d., kai jose beveik nebuvo karinių Britanijos jėgų, o visiškos kapituliacijos susilaukė birželio 14 d.

Šiame numeryje:

Spaudos savanoriai

Sumažėjęs savanoriškumas išeivijoje įsitvirtino spaudoje

Laisvės deklaracija prieš 40 metų

Sukaktuvinis VLIKo seimas Detroite ir jo dabarties rūpesčiai

Helsinkio aktas ir Lietuvos byla

Pats dokumentas ir jo aiškinimai lietuvių spaudoje

Kur persekiojimas, ten pasipriešinimas

"LKB Kronika" apie kunigo Sigitą Tamkevičiaus suėmimą

Sovietinių ateistų ginklas — kalėjimai

Prieš tikintųjų idėjas išeina policija, lageriai, kalėjimai

Ko stinga mūsų veikloje?

Jaunosios kartos veikėja apie Lietuvį Bendruomenės veiklą

Nuo dešimties iki... milijonų!

Versle ir praktinėje lietuvių veikloje pasižymėjęs tautietis

"Nužmogintieji" anglų kalba

Petro Česnulio atsiminimai apie kančias lenkų kalėjimuose

"Tai jūs iš Charles Bronsonso krašto?"

Iš pokalbio su filmų aktoriumi Sean Connery Kalifornijoje

Lietuviai neteko savo draugo

Velionis Walter D. Baker buvo nuširdus baltiečių rėmėjas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

Kardinolas Alexandre Charles Renard, buvęs Lijono arkivyskupas Prancūzijoje, mirė Paryžiuje sulaukęs 77 m. amžiaus. Kunigu jis buvo įšventintas 1931 m. Lille vyskupijoje. Ilgą laiką praleido mokytojaudamas mažojoje seminarijoje ir kolegijose. 1938 m. buvo paskirtas visos vyskupijos studentų kapelionu. O 1947 m. — katalikiškosios akcijos vadovu. 1953 m. jis tapo Versailles vyskupijos vadovu. O 1967 m. buvo paskirtas Lijono arkivyskupu ir tais pačiais metais pakeltas kardinolu (kartu su dabartiniu popiežium). 1981 m. jis pasitraukė dėl amžiaus iš arkivyskupijos vadovavimo pareigų, tačiau ir toliau darbovis tarp tikinčiųjų — įsteigė vyresniojo amžiaus žmonių draugiją ir rūpinosi seimų apsauga.

1983 m. **Alberto Einšteino** taikos premija paskirta Čikagos arkivyskupui kardinolui Joseph Bernardin už jo vaidmenį JAV vyskupu ganytojiško laiško paruošime taikos ir karo klausimu.

Žiauriausias tikėjimo persekiojimas vyksta Albanijoje. Vatikano radijas paskelbė, kad Scutari vyskupijos apaštališkasis administratorius kun. Ernest Coda 1980 m. buvo nužudytas koncentracijos stovykloje. Kun. Stephen Kurti nužudytas 1972 m. už kūdikio pakrikštijimą, o kun. Ndoc Luli, SJ, Scutari jėzuitų kolegijos vadovas, buvo nuteistas 1981 m. mirties bausme — už troškinimą nenaudojamų kasyklų tunelyje už dviejų kūdikių pakrikštijimą. Albanijos geležinė uždanga sunkiai pereinama, ir žinios pasiekė tik pastaruoju metu. Jas pranešė pabėgęs albanas mahometonas. Albanijoje dar yra apie 300,000 katalikų nuolatiniame mirties pavojuje. Nuo 1945 iki 1981 m. Albanijoje buvo nukankinti 7 vyskupai, 64 pasauliečiai kunigai, 33 pranciškonai, 14 jėzuitų, 10 klierikų ir 8 vienuolės.

Georgetown jėzuitų universitetas Vašingtone laimėjo bylą prieš homoseksualų grupę, kuri reikalavo būti įtraukta į universiteto sąrašą kaip viena iš to universiteto organizacijų. Vašingtono teismas pripažino, kad katalikiškas universitetas turi teisę atsiriboti nuo grupių, kurios neatitinka universiteto religinių įsitikinimų.

Vysk. John Marshall prieš kurį laiką buvo popiežiaus Jono Pauliaus II paskirtas ištirti JAV kunigų seminarijų padėtį ir apie jas paruošti studiją. Šiomis dienomis vysk. Marshall išsiuntinėjo laišką JAV vyskupsams ir semi-

narių rektoriams, nurodydamas, kad pagal Vatikano švietimo kongregacijos gaires kunigų seminarijų dvasios vadais gali būti tik kunigai. Kaikuriuose kunigų seminarijose jis užtikro dvasios vadovų pareigas einant seseles. Toliau savo laiške vysk. Marshall nurodo, kad seminarijų profesoriai taipgi turi būti kunigai, ir tik išimties atvejais šaltinėse srityse (ne teologijoje) gali dėstyti pasauliečiai vyrai, moterys ar vienuolės.

Vatikanas susilaukė daug nusiskundimų Seattle arkivyskupu Raymond Hunthausen. To reikalo tyrimui dabar paskirtas Vašingtono arkivyskupas James A. Hickey. Arkiv. Hunthausen spaudai pareiškė, kad prieš jį skundęsis "reakcioneriškasis K. Bendrijos elementas", norįs suardyti visą atsinaujinimą, kuris prasidėjęs po II Vatikano santarybos. Buvo spėliojimų, kad skundai prieš arkivyskupą prasidėję ryšium su jo vienašališko nusiginklavimo mintimis, tačiau dabar aiškėja, kad arkivyskupas kritikuojamas už savo laikyseną abortų ir homoseksualizmo klausimais.

Dėl negimusio kūdikio asmens teisių Jo Borowski Kanadoje buvo iškėlęs bylą Reginos mieste, Saskačevane. Ta byla buvo pralaimėta: teisėjas nusprendė, kad negimęs kūdikis, pagal dabartinius Kanados įstatymus, nėra juridinis asmuo. Vis dėlto, paties Browso ir jo advokato Morris Shumiatheer nuomone, daug kas buvo šioje byloje ir laimėta. Pirmiausia, teisėjas, remdamasis moksliniais parodymais, pripažino kaip teisinį faktą, kad žmogiškoji gyvybė prasideda su kiaušinėlio apvaisinimu. Antra, teisėjas pripažino, kad gemalas motinos įsčiose yra atskira nuo motinos gyvybės. Šie du teisiški pripažinimai sudarysį tvirtą pagrindą ateities teisiniam sprendimams apie negimusių kūdikių. Sprendimą, ar kūdikis yra asmuo teisine prasme, teisėjas paliko padaryti įstatymdaviams. Borowskio dabar yra pasiruošęs su šia byla kreiptis į Saskačevano apeliacinį teismą, o vėliau — į aukščiausiąją Kanados teismą. Borowskio manymu, negimusio kūdikio juridinis, kaip asmens, aptarimas esąs įmanomas dalykas ateityje. Jis remiasi tuo, kad iki 1930 m. Kanadoje moterys negalėjo tapti senatorėmis dėlto, kad Kanados įstatymuose jos nebuvo laikomos asmenimis, teisine prasme, o dabar jau taip nėra. Kun. J. Stš.

A+A

IZABELEI SLIVINSKIENEI

mirus,

jos vyrą ALBINĄ, sūnus JONĄ ir ALBINĄ, dukrą MARYTĘ VAITKEVIČIENĘ ir jų šeimas giliai užjaučia ir kartu liūdi —

Aldona, Algis ir Andrius
Vaičiūnai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Helsinkio aktas ir Lietuvos byla

Atsiliepiant į diskusijas ir mintis, išreikštas spaudoje

J. V. DANYS

"TŽ" (1983.VII.17) Algimantas Gečys padarė keletą pagrįstų pastabų dėl VLIKo pirm. dr. K. Bobelio pareiškimų Tautos Fondo suvažiavime Toronte, o dr. K. Šidlauskas (1983.VIII.25) reagavo į A. Gečio "netikslų" Helsinkio akto aiškinimą.

Ilgai, sunkiu stiliumi parašyti politiniai dokumentai eiliniam skaitytojui yra sunkūs ir nuobodūs, todėl pasitenkinama komentatorių ar vadovaujančių asmenų santraukiniais pareiškimais. Helsinkio aktas turi 22,000 žodžių (apie 80 p.), o neseniai pasibaigusios Madrido konferencijos "Baigiamasis dokumentas" — apie 11,000 žodžių.

Dr. K. Šidlausko pastabas galim suskirstyti į tris grupes: a. Helsinkio akto vertės gynimas, b. nesutikimas su A. Gečio nuomone specifiniais klausimais ir c. aštri kritika tų asmenų ar organizacijų atstovų, kurie kitaip interpretuoja Helsinkio aktą nei kaip kurie su VLIKu susiję asmenys.

Kanadiečio nuomonė

Pagal dr. K. Šidlauską, Helsinkio aktas yra logiškas, teisinis dokumentas, nes esą geriausi Amerikos, Kanados ir Europos (taigi ir Sovietų Sąjungos, JVD) teisininkai jį ruošė dvejus metus.

Kaip atrodo Helsinkio aktas Kanados ambasadoriui P. L. Rogers, kuris yra padaręs porą kartų pranešimus Europos Pavergtų Tautų tarybai Otawoje, matysime iš jo pareiškimo, padaryto 1982.X.19.

Helsinkio akto paruošime dalyvavo 35 suvereninės valstybės, kurių nebuvo galima priversti pasirašyti tai, su kuo jos nesutinka. Jos pirmiausia žiūrėjo savo interesus. Sovietai sutiko tik su tuo, kas jiems buvo priimtina.

Helsinkio aktas yra pareikštų intencijų protokolas. Tai deklaracija, o ne sutartis, politinis, bet ne teisinis dokumentas.

Pradžioje konferencijos dalyviai buvo tik Europos valstybės, vėliau pakviestos JAV ir Kanada, nes to būtinai norėjo kaip kurios Europos valstybės.

Kaikurių Europos valstybės daug tikėjosi iš Helsinkio akto, ypač ekonominio bendradarbiavimo srityje. Europiečiai nori saugumo; jų rūpestis — rasti betkokį būdą išvengti karui. Žmogaus teisės pridėtos vėliau. Kanada buvo vienas svarbiausių žmogaus teisių gynėjų. Bet sovietų pažiūra į žmogaus teises yra skirtinga nuo mūsų. Sovietams žmogaus teisės yra vidinis jų valstybės dalykas.

Tie patys dalykai įrašyti į Helsinkio aktą nebuvo ir nėra visų vienodai aiškinami. Štai kodėl Helsinkio akto redakcija yra tokia atsargi. Akte yra daug užuolandos parafrų (escape clauses).

Nusišypojo laimė?

Kai dabartinis VLIKo pirm. dr. K. Bobelis sako, kad su Helsinkio aktu "šiokia tokia laimė nusišypojo" (sulaukta naujų kovos galimybių), tai ankstyvesnis VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas vargu ar šypojo, sėdėdamas Helsinkio policijos kalėjime 1973.VII.5. Ten jis pateko, nes atvyko Helsinkin protestuoti prieš Lietuvos, Latvijos ir Estijos išjungimą iš Helsinkio konferencijos ir akto. Tarpininkaujant augstiem JAV pareigūnams bei kitų kraštų diplomatams, jis išsiųstas atgal į Ameriką. Tai neįtikino dr. K. Valiūno Helsinkio akto naudingumu, nes 1975 m., galutinio akto pasirašymo metu, jis vadovavo kitai protesto delegacijai Helsinkyje. Ir šiandien reikia pripažinti, kad dr. K. Valiūno žygiai buvo pagrįsti.

A. Gečys rašė, kad Helsinkio akte nėra dr. K. Bobelio minėto posakio "kiekviena teritorija, užimta prievarta, yra laikoma neteisėta". Pagal Helsinkio akto deklaruojamus principus atrodo, kad toks pareiškimas turėtų būti. Deja, jo nėra. Dr. K. Šidlauskas, manydamas, kad A. Gečys klysta, cituoja posakį: "Pripažįstama svarba atitaisyti betkurį šio principo pažeidimą" ir teigia, kad jis atitinka dr. K. Bobelio pareiškimą.

Bet šis posakis yra Helsinkio akto VIII-jo principo trečios pastraipos pabaiga. Visa pastraipa taip sako: "Dalyvaujančios valstybės dar kartą patvirtina, kad labai svarbu gerbti ir paveikiai vykdyti tautų lygiateisiškumo ir savanoriško apsisprendimo principus dėl draugiškų santykių išvystymo tarpusavyje ir tarp visų valstybių; jos taip pat pripažįsta šio principo pažeidimo betkurioje formoje pašalinimo svarbą". Skaitant visą pastraipą, dr. K. Šidlausko teigimas nepasitvirtina. Be to, kalbama apie ateitį. Iš viso aktas taip suredaguotas, kad kalbama apie dabartį (pasirašyta 1975 m.) ir ateitį.

VIII-as principas sako: "Dalyvaujančios valstybės gerbs lygias tautų teises ir jų teisę pačioms apsispręsti, visada laikantis Junginių Tautų chartos tikslų ir principų". Tai taikoma visoms tautoms ir neimamos okupuotos teritorijos.

Rašydamas apie sienų neliečiamumą, A. Gečys pastebėjo, kad tai galioja tik susitariančiom valstybėm, ir tik ateičiai. Dr. K. Šidlauskas cituoja III-jo principo žodžius "visų Europos valstybių sienas" ir mano, kad tai apima taipgi Lietuvą, Latviją, Estiją (greta Albanijos, kuri atsisakė dalyvauti konferencijoje) ir galioja praėjusiam laikui.

Toji pastraipa taip skamba: "Dalyvaujančios valstybės laiko viena kitos sienas nepažeidžiamomis, o taip pat visų Europos valstybių sienas, ir todėl susilaikys dabar ir ateityje nuo tų sienų pažeidimo". Taigi A. Gečio interpretacija gera. Paragrafe nėra jokios užuominos, kad praėityje pažeistos sienos būtų atstatytos.

Kanadiečių pareiškimas

Toliau cituojame šį Kanados parlamentinės pakomisės paruošto Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos klausimu pranešimo Madrido peržiūros konferencijai (Votes and Proceedings, 1980.X.5, House of Commons). Ten kalbama ir apie Europos valstybių sienas.

"Is tikrųjų dažnai nurodoma, esą Sovietų Sąjunga ypatingai siekė, kad Helsinkio aktas būtų sudarytas. Ji norėjo susitarimo, kuriuo būtų pripažinta pokarinė teritorinė ir politinė padėtis Europoje. Tą tikslą ji faktiškai daugumoje atvejų pasiekė, sudarydama Vokietijos — Sov. Sąjungos, Vokietijos — Lenkijos, Vokietijos ir Berlyno sutartis; taip pat ji to pasiekė Demokratinės Vokietijos (Rytų Vokietijos) dalyvavimu konferencijoje (tuo pripažintos dvi Vokietijos, JVD); įvedimu sienų nepažeidžiamumo ir teritorinio integralumo principų. Visi konferencijos dalyviai pilnai pritarė tiems dviem principams, bet pripažino ir galimybę keisti sienas taikiomis priemonėmis".

Tame pareiškime pripažįstama, kad Sovietų Sąjunga faktiškai daugumą savo tikslų pasiekė, kiek tai liečia pokarines sienas.

Baltiečių susirūpinimas

Kanados Lietuvių Bendruomenė, kaip ir Latvių ir Estų Bendruomenės nematė jokio pagrindo optimizmui 35 valstybėm pasirašius Helsinkio aktą. Jos kreipėsi į keletą baltiečių palankių parlamento narių bei senatorių, kurie pateikė oficialų paklausimą už-

sienio reikalų ministeriui ir pačiame parlamente dėl Baltijos valstybių padėties. Kanados užs. reikalų ministeris 1975.XII.2 atsakė, kad Helsinkio akto pasirašymas jokiu būdu nepatvirtina "status quo" Europoje, ypač Estijos, Latvijos ir Lietuvos atveju, kurias Kanada pripažįsta, ir nepakeičia Kanados nusistatymo. Senate šis pareiškimas buvo patvirtintas 1976. III. 2. Kasmet vienu ar kitu būdu pasistengiama gauti Kanados vyriausybės patvirtinimą, kad prievartinis Baltijos valstybių įjungimas Sovietų Sąjungon ir toliau nepripažįstamas.

Valstybės, kurios nepripažino prievartinio Baltijos valstybių įjungimo, ypač tos, kurios pripažino nepriklausomos Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovus, tęsia ir toliau tą pačią politiką. Helsinkio aktas nieko čia mums nepadaė, tik dalykus atpėmdė, nes to akto interpretacija daug priklauso nuo interpretuotojų nusistatymo (netiesioginis pavyzdys — Australijos dviejų vyriausybių skirtingi nutarimai dėl Baltijos valstybių "de jure" padėties). Dėl Helsinkio akto niekas negražino anksčiau nutraukto Lietuvos "de jure" pripažinimo ir negražino mūsų diplomatomis jų turėto statuso, pvz. Italijoje.

Neįtikinanti retorika

Pagal dr. K. Šidlauską, reiškiantieji abejonės dėl Helsinkio akto ar jo atskirų parafrų naudingumą mūsų lietuviškiems tikslams yra Kremliaus tezių rėmėjai. Jis taip rašo: "Negalima per daug kaltinti Lietuvių Bendruomenės, jei iš pradžių perėmė klaidingą Helsinkio akto aiškinimą atitinkantį Kremliaus tezes apie Baltijos valstybes."

Tai apgailėtina naivi retorika, kai sava nuomonė (nors ir neįtikinanti) yra šventa, o ja abejojančius norima sutapatinti su Lietuvos priešais. Helsinkio akto Baltijos valstybės neminimos, kalbama tik apie ateitį, todėl nenuostabu, kad pagrįstai reiškiamo nuomonė, kad jis mūsų padėtį susilpnino Lietuvos nepriklausomybės atstatyme. Kraštai, kaip JAV ir Kanada, kurie tęsia Baltijos valstybių pripažinimą, remiasi ne Helsinkio aktu, bet savo ankstyvesniu okupacijos nepripažinimo pareiškimu. Jei remtųsi Helsinkio aktu, tai tą darytų pagal "tautų apsisprendimo" teisę (VIII principas). Tada Ukrainai, Gudijai, Armėnijai ir Gruzijai turėtų pripažinti panašų statusą kaip Baltijos valstybėms. Bet mes norime ne naujo "tautos apsisprendimo", o okupacijos panaikinimo; tauta apsisprendė 1918 m.

Įvairios sritys

Helsinkio aktas apima beveik visas valstybių santykiavimo sritis, ir pareiškimai akte paprastai skirstomi į tris grupes: 1. įžanga, 10 pagrindinių deklaracijos principų ir būdus savitarpio pasitikėjimui stiprinti, 2. bendradarbiavimą ekonomijos, prekybos, mokslo, technologijos ir aplinkos srityse, 3. bendradarbiavimą humanistinėje, informacijos, kultūros ir švietimo srityse.

Mums yra svarbiausia pirmoji grupė, nes joje kalbama apie suverenumą, sienų neliečiamumą ir žmogaus teises. Europos valstybės daugiausia domi-

(Nukelta į 3-čią psl.)

A+A

MYLIMAI MAMYTEI

mirus,

sūnui ALGIUI ULBINUI ir visiems giminėms reiškiamo
giliausią užuojautą —

Hamiltono "Aukuras"

A+A

EMILIJAI MAČIENEI

jau ketvirtoje jaunystėje iškeliavus amžinybėn,
jos vyrą JONĄ, dukrą ONUTĘ, sūnų BERNARDĄ,
brolių RUDOLFĄ, seseris — ONUTĘ ir AUGUSTĘ su jų
šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. Švedas

A. Žulys

Aš verkiau parimus
Tarpvarty darželio,
Kai paspaudęs ranką
Tyliai išėjai...

Jau 20 metų, kai 1963 metų gruodžio 28 dieną
iškeliavo amžinybėn 55 metų amžiaus

A+A

VIKTORAS UŽUPIS

Jį prisimindami, kviečiame ir draugus bei pažįstamus
jungtis maldoje su mumis už velionį —

Aldona Užupienė-Lukienė
ir Vacys Lukas

PADĖKA

Mūsų broliui

a. a. ANTANUI GUDAČIUI

mirus, nuoširdžiai dėkome Prisikėlimo parapijos kunigams
už maldas prie karsto ir už šv. Mišias.

Dėkojame karsto nešėjams, visiems giminėms, draugams,
prisidėjusiems betkokia paslauga, palydint velionį į
amžino poilsio vietą.

Taip pat dėkojame visiems aukojusiems šv. Mišioms,
pareiškusiems užuojautą žodžiu, raštu, aukojusiems "Tėviškės
Žiburiams" ir atsiuntusiems gėles.

Dėkojame A. Birgelienei už paruoštus pusryčius ir poniams
už pyragus.

Dėkingi — velionies broliai ir seserys

PADĖKA

Mylimam vyrui ir tėveliui

a. a. inž. LEONUI MEŠKAUSKUI

staiga iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai dėkome visiems,
kurie mus užjautė ir padėjo sunkaus liūdesio valandose:
klebonui kun. J. Liaubai ir kun. L. Januškaiti už budynių vakarų
Rožinio kalbėjimą, gedulines šv. Mišias ir palydėjimą į
kapines.

Dėkojame už gražias gėles, užuojautas, užprašytas už
velionį šv. Mišias ir ta proga skirtas aukas lietuviškajai
spaudai.

Taip pat dėkojame karsto nešėjams, poniams už skanūs
pyragus, visiems taip gausiai dalyvavusiems laidotuviuose
ir visiems betkokia paslauga prisidėjusiems, velionį palydint
į amžinojo poilsio vietą.

Giliame nuliūdime likę —

Hamilton, Ont.

žmona, dukra ir sūnus

PADĖKA

Šių metų spalio 10 dieną staigiai mirė
mano mylimas vyras

a. a. VACLOVAS KECORIUS

Nuoširdžiai dėkoju visiems dalyviams iš arti ir atvykusiems
iš toliau atsisveikinti ir palydėti velionies į amžino poilsio vietą.
Visų pirma nuoširdi mano padėka draugams T. A. Sekoniams,
kurie parodė didelį kantrumą ir nuoširdumą mano siaubingai
baisioje valandoje.

Nuolankiai dėkoju Prisikėlimo parapijos Tėvams pranciškonams
už atsisveikinimo maldas laidotuvių namuose, už šv. Mišias
ir velionies palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Acūi solistei L. Marcinkutei už gražų giedojimą šv. Mišių metu ir palydėjimą vargonais.

Nuoširdžiai dėkoju visiems, nešusiems karstą, aukojusiems
šv. Mišioms, Tautos Fondui, "Tėviškės Žiburiams", radijo programos
"Tėvynės prisiminimai" valandėlei.

Nuoširdus acūi visiems už gėles, pareiškusiems užuojautą
žodžiu, raštu ar kitu būdu. Gili padėka draugams už paskutinį
atsisveikinimo žodį prie kapo.

Neapsakomai esu dėkinga mieloms draugėms, giminėms už
nenuilstamą, kasdieninį, nuoširdų rūpestį manimi. Jūsų nuoširdumas
padeda man pakelti netikėtos mirties skausmą.

Labai dėkinga poniams už paruošimą pusryčių ir poniams už
pagamintus pyragus.

Sunku išreikšti žodžiais, kokią dėkingumą jaučia mano širdis
visiems, visiems.

Liūdinti — žmona Valerija

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Helsinkio aktas ir Lietuvos byla

(Atkelta iš 2-ro psl.)

si antrąja grupe ir saugumo klausimais. Kanada didžiausią dėmesį skiria trečiajai grupei.

Helsinkio akto turinys nėra įsibalansuotas. Pvz. kalbant apie prekybinius santykius, numatomos net tokios smulkmenos: kad firmų atstovams būtų užtikrinti viešbučiai; raginama ištirti galimybes išplėsti turizmą ne sezono metu. Bet kai paliečiama politinė sritis, žmogaus teisės ir pan., akto kalba pasidaro kilnių idėjų deklaracija su miglotais išsireiškimais ir eile varžančių paragrafų.

Helsinkio akto pabaigoje pareiškiami, kad jis negali būti registruojamas pagal Jungtinių Tautų chartos 102 paragrafą. Pagal tą paragrafą registruojamos tik sutartys ir tarptautiniai susitarimai. Tuo būdu Helsinkio aktas yra tik deklaracija, kuri teisiskai neįpareigoja nei sovietų, nei kitų. Lieka tik moraliniai įsipareigojimai. Visi žino, kiek reikšmės Sovietų Sąjunga teikia teisiniam įsipareigojimams, o juo labiau moraliniams.

Lietuvos byla

Kiek ir kokie mūsų reikalai buvo minimi Helsinkio akto peržiūros konferencijose?

Belgrade žmogaus teisės buvo svarstomos, bet tik uždarose posėdžiuose, ir diskusijos viešoms nepasiekė. Sovietai Belgrade iš viso su jokiais pasiūlymais nesutiko. Kiek žinoma, žmogaus teisių suvaržymai Lietuvoje, religijos persekiojimai, varžymai emigruoti ar aplankyti gimines užsienyje buvo diskusijose minimi.

Madride diskusijos dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių sulaukė daug ir viešo dėmesio. Tose diskusijose Lietuvos vardas buvo pakartotinai minimas JAV atstovų. Taip pat Lietuvos vardas buvo minimas Kanados ir Anglijos atstovų. Kiek žinoma, tik JAV atstovas Warren Zimmerman viešai pareiškė, kad Baltijos valstybės buvo jėga ir nelegaliai inkorporuoti ir Sovietų Sąjungą ("Darbininkas", 1980. X. 26).

Jis pareiškė: "Nebūtų teisinga keturiasdešimties metų dabartinei ir principinei Amerikos politikai", jei nepaminėtų, kad JAV nepripažįsta ne teisėtus ir ginklu įvykdytos Latvijos, Lietuvos ir Estijos inkorporacijos ir Sovietų Sąjungą. Šis veiksmas nesiderina su VIII ir IV principais; jokia okupacija ar teritorijos užėmimas, laužantis tarptautinę teisę, nebus pripažintas teisėtu. Savo ilgesnėje kalboje taip pat paminėjo Katalikų Bendrijos priespaudą, rusų kolonistų įgabenimą, 45 baltiečių petičiją ir išvardino keletą lietuvių disidentų.

Jis betgi pareiškė: "Esame realistai ir žinome, kad mažai ką galime padaryti taisant skriaudą, padarytą prieš 40 metų. Bet nepamirškime, kad laiko tėkmė šių skriaudų nepadarys teisybės".

Šiame mums svarbiame W. Zimmermano pranešime, deja, girdime tą nelemtą "gyvenimo realybės" niuansą. Dr. K. Šidlauskas, minėdamas W. Zimmermano kalbą, nevėisk pasakė. Paminėjo W. Zimmermano pareiktą nuomonę, kad inkorporacijos nesiderina su VIII (ir IV) principais, bet nepaminėjo, kad W. Zimmermanas taip pat pareiškė, jog nieko realaus negalima padaryti.

Po Madrido konferencijos

Dr. K. Šidlausko nuomone, Madrido konferencijoje sovietai vargu bus apgavę JAV, Kanadą ir kitus. Kokia padėtis galų gale Madrido konferenciją baigus 1983.IX.9, beveik 96 savaites nuo jos pradžios vietoje numatytų šėsių?

JAV, Kanada ir daug kitų valstybių visą laiką griežtai reikalavo, kad visas Helsinkio aktas būtų svarstomas, kad nusiginklavimo ir žmogaus teisių sritys nebūtų išskirtos, kaip to visą laiką norėjo Sovietų Sąjunga. Rezultatai: atskira konferencija nusiginklavimo klausimu prasidės Stockholme 1984.I.7, o kita atskira konferencija žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių klausimu bus Otavoje 1985.V.17. Per dešimtmetį nuo pirmųjų pasitarimų atolydžio laikotarpyje

Vakarai davė sovietų blokui 80 milijonų dolerių paskolų, bet dėl to nė vienas okupuotas kraštas nebuvo išvaduotas iš sovietų orbitos. Priešingai, įvyko invazija į Afganistaną, nors Helsinkio akte keliose vietose minima, kad valstybių saugumo užtikrinimas nesiriboja Europa, bet išplečiamas visam pasauliui. Lenkijoje uždraustos darbininkų unijos, sunaikintos Helsinkio akto sekimo grupės. Tautinė priespauda padidėjo ir tarptautinė padėtis nuo Belgrado konferencijos labai pablogėjo.

Tik moralinė vertė

Pagrindiniai Helsinkio akto principai nėra nauji, nes aktas remiasi Jungtinių Tautų charta, visuotine žmogaus teisių deklaracija ir Jungtinių Tautų tarptautinės teisės principų deklaracija. Bet akte tie principai kartais yra neaiškiai aptariamai, jų vykdymas suvaržytas įvairiomis sąlygomis, todėl geros intencijos pasidaro praktiškai neįvykdomos. Realistai per daug Helsinkio akto nevertina. Nurodoma, kad sovietai pasiekė savo politinius ir ekonominius tikslus, kai Vakarai laimėjo palyginti mažai. Taip pat derybose, laikantis principo "quid pro quo" (šį už tą), mažųjų tautų interesai gali nukentėti.

Prievartinio Baltijos valstybių įjungimo Sov. Sąjungon nepripažinime Helsinkio akto mums nepadeda. Šiuo atžvilgiu priklausome nuo atskirų valstybių nusistatymo. Bet Helsinkio aktas, būdamas kilnių principų deklaracija, turi moralinę vertę. Tas mums naudinga, ypač akto vykdymo peržiūros konferencijose. Jos, nors dauguma posėdžių būna uždarai, yra forumas, kuriame galima iškelti daromas skriaudas ir paveikti viešąją opinią. Ten galima iškelti ir Lietuvos reikalus. Žinoma, tai gali padaryti tik mūsų įtikintos dalyvaujančios valstybės. Tuo tarpu dar yra keletas valstybių, kurios sutinka tai padaryti nors ir su rezervais. Paprastai jos ribojasi žmogaus ar humanistinių teisių sritimi.

Viešojo nuomonė, ypač Kanadoje ir JAV-se, apie Helsinkio aktą yra labai negatyvi. Pvz. "Economist" (1983.VII.23, London, Anglija) rašė: "Madrido konferencija... galų gale skausmingai pagamino dokumentą, kuriame sovietai pareiškia vieną ar du nenuoširdžius pažadus..." Pasaulinė spauda mažai domėjosi Madrido konferencija — rašė tik sesijų atidarymo ir uždarymo progomis. Kanados spauda neturėjo savo nuolatinį korespondentą.

Perdidelis optimizmas

Vargu ar galima dalintis "Draugo" optimizmu, išreikštu straipsnyje "Pasibaigus Madri-

do konferencijai" (1983.VIII.12), kuriame rašoma: "Išspaus-ta kaipurių nuolaidų. Pavyzdžiui, pripažįstama teisė organizuoti unijas, bet 'tai turi būti daroma pagal valstybės (taigi, ir Sovietų Sąjungos) įstatymus". Sutinkama palankiai žiūrėti į religines bendruomenes, bet "krašto konstituciniuose rėmuose". Tokios "religinės bendruomenės konstituciniuose rėmuose" Vengrijos reformatų Bendrijos vyskupas dr. K. Toth reformuotų Bendrijų suvažiavime Otavoje 1982 m. aiškino, kad branduolinių ginklų ir karo baisių priežastys yra "antikomunizmas ir karinis kapitalistinio imperializmo charakteris". Šiais metais panašiai kalbėjo dviasiskiai atstovai iš Sovietų Sąjungos Pasaulio Bendrijų Tarybos suvažiavime Vankuveryje ir padėjo priimti nutarimus, nukreiptus prieš Ameriką.

Helsinkio aktas jau 1975 m. (paragrafas "Information, a-i") numatė, kad bus galima periodinius leidinius pardavinėti turistams; taip pat buvo numatytos galimybės prenumeratams bei skaitymui bibliotekose ir skaityklose.

Pažadai ir tikrovė

Ilgame Madrido "Baigiamajame dokumente" pakartojami Helsinkio akto pasizadėjimai ar nutarimai su keliolika mažų pakeitimų ar papildymų. Kaip "The Economist" pastebė: "Nėra jokios garantijos, kad Sovietų Sąjunga ir jos sąjungininkai labiau gerbs Madrido susitarimą nei aktą, pasirašytą Helsinkyje". Vankuoso vis mažiau tikima Helsinkio akto verte, nes Sovietų Sąjunga nuolatos demonstruoja visiską jo principų nesilaikymą. Kaikuriuos valstybes ji dar palaiko dėl prekybinių mainų, pvz. medžiagų ir aparatūros pristatymo dujotiekiiui, o kitos mano, kad yra naudinga turėti dar vieną forumą, kuriame galima vesti derybas, dalyvaujant mažesnioms skaičiui valstybių nei Jungtinėse Tautose, kur vadinamasis "trečiasis pasaulis" visus nustelbia savo skaičiumi.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptauckiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuviių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Ar jūs siunčiate i Lietuvą savo giminėms bei draugams siuntinius?

Sears jums patarnaus lengviausiomis sąlygomis.

Apsilankykite artimiausioje Sears katalogo arba prekii krautuveje ir pasiteiraukite apie Quelle's rudenio/žiemos katalogą. Didelis įvairii dovanių pasirinkimas iš 1000 katalogo knygos puslapių.

Siuntimui galima pasirinkti maisto produktus, įvairius namų reikmenis, modernius rūbus, vaikų žaislus ir t.t. Išsirinkę savo siuntinį galite naudotis Sears

kredito kortele arba sumokėti pinigais. Sears duoda pilną patarnavimą ir garantiją, kad siuntiniai pasieks jūsų giminės ar draugus Lietuvoje.

Po užsakymo užtrunka nuo 3 iki 6 savaičių, kol siuntinius pasiekia nurodyta adresa. Apsilankykite artimiausiu laiku Sears katalogų krautuveje, sutaupysite laiką ir išlaidas.

Quelle
INTERNATIONAL

Sears

Sutaupys jūsų išlaidas ir laiką

JAV generolas GORDON SUMNER (žiūri į plakatą), pasakęs pagrindinę kalbą masinėje demonstracijoje Los Angeles mieste 1983.X.30. Jis, priėjęs prie plakato, paspaudė jį laikanti rankas ir pasakė: "Apie tuos krastus aš daug žinau". Demonstracijoje už Ameriką dalyvavo per 1000 asmenų. Programai vadovavo ANTANAS MAŽEIKA, Baltiečių Laisvės Lygos vicepirmininkas ir aktyvus lietuvių visuomenės veikėjas

Kur persekiojimas, ten pasipriešinimas

Faktai iš okupuotos Lietuvos, paimti iš "LKB Kronikos" 59 nr.

Kybartai. Birželio 5 d. Kybartų bažnyčioje, kaip paprastai, buvo švenčiama Tėvo diena. Gausiai susirinkę vaikai ir jaunimas eilėraščių posmais ir gėlėmis sveikino savo tėvus, dėkodami jiems už tėvišką meilę bei rūpestį.

Nors Tėvo dienos paminėjimas Kybartų bažnyčioje įprasta šventė, tačiau šiais metais ji turėjo visiškai kitą atspalvį. Skaudu buvo žiūrėti į vaikų bei tėvų skruostais riedančias ašaras, kai visos parapijos var-dų gražiausias posmais bei maldomis buvo dėkojama ir prašoma Dievo pagalbos Saugumo požemy kenčiančiam Kybartų parapijos dvasios Tėvui kun. Sigitui TAMKEVIČIUI. Dar labiau širdį vėrė vaizdas, kai tėvai vaikų dovano-tas gėles nešė ir dėjo prie mylimo klebono klausyklos. Nepraėjo nė 15 min., ir klausykla paskendo gėlėse.

Tai aiškiai bylojo didelę tikinčiųjų kybartiečių meilę bei solidarumą kančioje su brangiu dvasios Tėvu. Kybartai. Birželio 6 d. Kybartų bažnyčioje įvyko mėnesio nuo kun. S. Tamkevičiaus suėmimo paminėjimas. Ta proga šv. Mišias koncelebravo trys kunigai. Bažnyčia vos pajėgė sutalpinti čia susirinkusius tikinčiuosius. Po šv. Mišių visi susirinkusieji procesijos būdu, kalbėdami šv. Rožančių,ėjo keliais aplink bažnyčią, prašydami Dievo Motinos pagalbos kun. S. TAMKEVIČIUI ir visai parapijai kantriai pakelti būsimus išbandymus. Kybartai. Liepos 6 d. pasi-melsti už suimtąjį kun. S. TAMKEVIČIŲ į Kybartų bažnyčią vėl susirinko minia tikinčiųjų. Nuo 19 val. adoracijai buvo išstatytas šv. Sakramentas. Gausiai susirinkę tikin-tieji ištisą valandą meldė Jė-zų šv. Sakramente. 20 val. prasidėjo iškilmingos šv. Mišios už kalinamąjį kun. S. TAM-

KEVIČIŲ. Mišias koncelebra-vo 6 kunigai; buvo pasakyti 2 pamokslai. Per pamokslą nu-liūdusius kybartiečius kuni-gas padrašino: "Neliūdėkite, kad suėmė du geriausius Lie-tuvos kunigus! Mes turime jais didžiutis ir džiaugtis! Būtų keista ir nesuprantama, jei persekiojamoje už tikėjamą tautoje nekentėtų kunigai. Tuomet būtų galima pagalvoti, kad toje tautoje nėra gerų ku-nigų. O šiandien mes jau tu-rime du kunigus kankinius! Didžiukimės jais ir džiauki-mės!"

Po šv. Mišių kunigai, mergaitės, apsirergusios tauti-niais drabužiais, ir visi tikin-tieji pajudėjo, keliais eidami apie bažnyčią procesijoje. Pa-baigoje į dangų kilo giesmė "Marija, Marija... palengvink vergiją... išgelbėk nuo prie-šo baisaus!"

Josvainiai. (Kėdainių raj.). 1983 m. liepos 18 d. Josvainių parapijos klebonas Leonas KALINAUSKAS parašė Kauno arkivyskupijos apaštaliniam administratoriui vysk. L. PO-VILONIUI tokio turinio pa-reiškimą:

"Šių metų gegužės mėn. 13 d. Josvainių apylinkės tarnauto-jos — Ona RIBACIAUSKIENE ir GRŪDIENĖ — atnešė pasi-rašyti RRT įgaliotinio ANI-LIONIO įspėjimą. Tame įspė-jime, ant kurio nepasirašiau, kaltinamas religinių nuosta-tų 19 str. pažeidimu yra nepa-grįstas, nes iš 700 kunigų 522 pasirašė prieš šiuos nuo-status, kurie prieštarauja Kristaus įpareigojimui — skelbti Evangeliją visame pasaulyje. Bažnyčios kano-nams ir LTSR Konstitucijai. Be to, esu perspėjamas dėl "antivisumeninio" pamoksl-o, pasakyto 83.05.21 Veprių baž-nyčios šventoriuje. Kai pa-klausiau atvykusias, ką tai reiškia "antivisumeninis" — pa-aiškino, kad tai "antiliaudi-nis". Tačiau šventoriuje bu-vo tik tikinčioji liaudis — tūkstantinė minia, kuri nuo ryto koncelebracijų Mišių giedodamaėjo keliais, take-liais ir miškais Veprių Kalva-rijas. 35 Kalvarijų stotis tikintieji gerai prisimena, nors pačios kopytėlės jau seniai išgriautos. Tikintiesiems pa-aiškino ir padėjo susikaupti Kristaus stočių apmąstymuose Siesių klebonas kun. Algir-das MOCIUS. Tik trijose pas-kutinėse Kryžiaus Kelių sto-tyse pabrėžiau Kristaus atneš-tą Tiesą — Evangeliją, kurią apvainikavo mūsų Viešpats, Jo šventieji apaštalai, kanki-niai ir šių dienų mūsų kalėji-me kenčiantys kunigai — Alf-SVARINSKAS ir S. TAMKE-VIČIUS. Todėl manau, kad nei Bažnyčiai, nei valstybei nenu-sikaltau, kalbėdamas apie Kry-ziaus auką ir kenčiančius už Kristų".

Sovietinių ateistų ginklas — kalėjimai

Tikinčiųjų Tėsėm Ginti Katalikų Komitetas ištisus penkerius metus kovojo moralinėmis priemonėmis, o sovietiniai ateistai — grasinimais ir kalėjimais

Prieš penkerius metus lap-kričio 13 Lietuvoje buvo įstei-gtas Tikinčiųjų Tėsėm Ginti Katalikų Komitetas (TTGKK). Netrukus to paties lapkričio 22 d. Maskvoje surengtoje neoficialioje spaudos konfe-rencijoje užsienio žurnalis-tai gavo daugiau žinių apie šio komiteto atsiradimą, tiks-lus, sudėtį, susipažino su pir-maisiais komiteto dokumen-tais.

Kodėl atsirado?

Savo atsiradimą komitetas tada taip paaiškino: "Nuo Ant-rojo pasaulinio karo pabaigos Lietuvos vyskupai ir tikintie-ji dažnai susiduria su religinė diskriminacija... Tikin-tieji neturi tų teisių, kuriomis naudojasi ateistai. Tarybinė konstitucija deklaruoja tik kulto laisvę, bet ir ši ribota laisvė praktikoje dažnai varžo-ma. Daugelis įstatymų, tvar-kančių tikinčiųjų reikalus, neatitinka Lietuvos sąlygų ir prieštarauja ne tik tarybinei konstitucijai, bet ir tarptau-tiniam Tarybų Sąjungos susi-tarimams".

Ši pilietinė nelygybė paska-tino steigti TTGKK, kuris ry-žosi siekti katalikams lygių teisių su ateistais. Norėdami padėti tikintiesiems, komiteto steigėjai buvo įsitikinę, kad teisinės ir praktinės tikinčių-jų ir ateistų lygybės įgyven-dinimas būtų naudingas ir Sov. Sąjungai, nes pakeltų jos autoritetą krikščioniškuose Vakaruose. Tuo būdu komite-tas aiškiai deklaravo savo lo-jalumą sovietinei valdžiai. Šis lojalumas atsispindėjo ir komiteto narių užsibrėžtuose uždaviniuose: atkreipti so-vietinės vyriausybės dėmesį į K. Bendrijos ir tikinčiųjų dis-kriminavimo faktus; informuo-ti K. Bendrijos vadovybę ir visuomenę apie tikinčiųjų pa-dėtį Lietuvoje ir kitose sovie-tinėse respublikose; siekti kad K. Bendrijos ir tikinčių-jų reikaluose sovietiniai įsta-tymai ir jų praktinis taikymas neprieštarautų tarptautiniams Sov. Sąjungos įsipareigoji-mams; aiškinti kunigams ir tikintiesiems jų teises bei pa-dėti jas apginti. TTGKK pa-reiškė savo solidarumą su Sov. Sąjungos ir viso pasaulio žmo-gaus teisių gynėjais, tačiau pabrėžė, kad "nesieks jokių politinių tikslų" ir veiks vie-šai. Buvo paskelbtos komiteto narių pavardės ir adresai.

Jį sudarė penki kunigai: Jo-nas Kauneckas Telšiuose, Al-fonsas Svarinskas Raseiniu-se, Sigitas Tamkevičius Ky-bartuose, Vincas Velavičius Skaudvilėje ir Juozas Zdebs-kis Šlavantuose.

Pirmasis dokumentas

Pirmasis komiteto dokumen-tas buvo skirtas šv. Tėvui Jo-nui-Pauliui II, kuris buvo ne-seniai išrinktas ir pažadėjo kalbėti už "Tylos Bendriją". Reikšdami savo ištikimybę Apaštaly Sostui, komiteto na-riai taip išdėstė savo nusista-tymą: "Suvokdami savo atsako-mybę prieš Dievą ir Bažnyčią, taip pat žinodami, kad objektyvi informacija apie Katali-kų Bažnyčios padėtį Lietuvoje nevisada pasiekdavo Apašta-lų Sostą, mes, Lietuvos kuni-gai, ryžomės kalbėti ir ginti švenčiausias Bažnyčios ir ti-kinčiųjų teises, nes mūsų ty-la ir laukimas sudaro palan-kiausias sąlygas griauti Baž-nyčią iš vidaus ir išorių".

"Uodo žyzimas"

Valdžios organai pradžio-je šį viešai veikiantį neoficia-lų katalikų komitetą bandė

ignoruoti. Religijų reikalų tarybos įgaliotinis Anilionis jo veikimą palygino su "uodo žyzimu". Tačiau, kai 1979 m. pradžioje du vyskupai ir 522 kunigai viešai pritarė komi-teto pentajam dokumentui ir pasmerkė galiojančius "Reli-ginių susivienijimų nuostatus" kaip prieštaraujančius žmo-niškumui, konstitucijai ir tarp-tautiniams žmogaus teisių nuo-statams bei susitarimams, par-tija ir Saugumo organai su-kruito.

Jiems negalėjo patikti įspū-dingas Lietuvos kunigų solida-rumas ir vieningumas, kuris, kaip tada pastebėjo "Kroni-ka", ne tik pademonstravo so-lidarumą su TTGKK, bet ir pa-rodė, kad 1940-79 m. sovieti-nis totalizmas nepajėgė pa-laužti jų dvasios ir ištikimy-bės K. Bendrijai.

Pirmųjų veiklos metų išvaka-rėse "Tiesa" paskelbė respub-likinės prokuratūros viešą perspėjimą dviem komiteto na-riam — kunigam Alfonsui Sva-rinskui ir Sigitui Tamkevičiui, kad jie gali būti traukiami baudžiamojon atsakomybėn. "Kronika" tą perspėjimą lai-kė "eiliniu šantažu", siekian-čiu įbauginti, tačiau jau tada manė, kad jie gali būti suimti ir nuteisti.

Komiteto nariai netrukus pajuto, kad grasinimai nepasi-liko žodžiais. 1980 m. rudenį nukentėjęs nuo nudeginimų kun. Zdebskis komiteto docen-tų daugiau nebeapasiraši-nėjo ir, nors nebuvo jokio pa-reiškimo, iš to reikia daryti išvadą, kad iš komiteto pasi-traukė. Tačiau tuo pačiu me-tu komitetas pasipildė trim naujais nariais — kunigais Leonu Kalinausku, Algimantu Keina, Vaclovu Stakėnu.

1980 m. gruodžio 22 d. į ko-mitetą buvo priimtas ir vienintelis pasaulietis docentas Vytautas Skudis, "Dvasinio genocido" autorius, tuo metu jau nuteistas ilgamete lage-rio bausme. Š. m. pradžioje, suėmus kunigą Svarinską, į ko-mitetą įsijungė kun. Kazimie-ras Žylis.

1983 m. sausio 31 d. paskelb-tame komiteto dokumente 53 nr. kun. Svarinsko suėmimas ir kitų kunigų prasiidėję tar-dymai buvo laikomi ženklu, kad pradėta akcija prieš TTG-KK. Vėlesni įvykiai patvirtino, kad toks aiškinimas buvo teisingas.

Suėmimų banga

Iš tikrųjų nuo sausio 26 d., kai buvo suimtas kun. Svarins-kas, Lietuvoje prasidėjo nauja kratų ir tardymų banga, kurios tikslas galutinai likviduoti TTGKK. Gegužės 6 d. kun. Sva-rinskas buvo nuteistas ilga-laikė laisvės atėmimo bausme, o kun. Tamkevičius teismo sa-lėje sulaukyltas ir perduotas prokuratūrai. Likusieji komi-teto nariai tardomi, šantažuo-jami, kad iš jo išstotų. Iš de-šimties komiteto narių trys šiuo metu kalinami, trys išsto-jo. Apie likusius keturis tik-rų žinių nėra. Neaišku, ar ko-mitetas dar veikia. Aišku tik tiek, kad tikinčiųjų padėtis iš esmės nepagerėjo. Tikslas, dėl kurio įsisteigė komitetas, ne-pasiektas. Tai vers Lietuvos kunigus bei tikinčiuosius ir toliau nenurimti, jieškoti nau-jų kovos būdų savo teisėms apginti, tikinčiųjų ir ateistų lygybei įgyvendinti. "Komi-te-to penkerių metų veiklos pa-tirtis įeis istorijon kaip reikš-mingas šios kovos etapas.

Kaišiadorių vyskupijos ku-nigai su savo ganytoju, ginda-mi kunigą Svarinską ir jo da-lyvavimą komiteto veikloje, teisingai pastebėjo: "Kai žmo-gus klausio savo sąžinės, kai jis atlieka savo pareigas ir už tai būna baudžiamas pagal ne-tikslus įstatymus, — jis jau-čiasi ir yra teisus, net didvy-ris".

A. Lembergas

A+JADVYGA ŠOPYTĖ-RAUDONIENĖ.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š. m. spalio mėnesio 23 d. Vankuveryje po sunkios ir ilgos ligos atsiskyrė iš mūsų tarpo mūsų mylima se-suo ir teta.

Pasiliko giliame nuliūdime —

sesuo STEFA BALIENĖ su šeima
brolis BRONIUS ŠOPYS su šeima ir
kiti giminės

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvius. Telefonas 625-2412

P.O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PROPAGANDINIAI PROTESTAI

Spalio 26-27 d.d. kompartija suorganizavo propagandinius protestus sovietinei "taikai" gelbėti Kaune, Vilniuje ir kitose vietovėse. Spalio 27 d. ankstyvą rytmetį Antakalnyje, studentų miestelyje, prie V. Lenino paminklo buvo suvaryti Vilniaus universiteto studentai "pareikšti ryžtingo protesto prieš militaristų užmačius sukelti Žemėje branduolinio karo gaisrą". Jiems kalbėjo universitete veikiančio partinio komiteto sekr. V. Guobis ir rašytojas J. Baltušis, vadovaujantis Maskvos įsteigiam Lietuvos taikos gynimo komitetui. J. Baltušis puolė tik Vakarų pasaulį: "Militaristinės jėgos kursto politines ir karines avantiūras, neregėtų mastų išvystę ginklavimosi varžybas, kurios sunkia našta slepia visos planetos darbo žmonių pečius, didina skurdą kapitalistinėse šalyse..." Buvo priimta rezoliucija Jungtinių Tautų visumos posėdžiui, pritarianti Sovietų Sąjungos užsienio politikai, remianti J. Andropovo pareiškimus "Pravdos" dienraštyje. Tokios rezoliucijos Jungtinėms Tautoms taipgi pasiūstos iš Vilniaus gražtų gamyklos ir gamybinio "Pergalės" susivienijimo Kaune.

KLAIDINANTYS UŽRAŠAI

Viktoras Armalis lapkričio 11 d. "Tiesoje" skundžiasi keliautojus klaidinančiais užrašais autobusuose. Esą jam Vilniuje gerą valandą teko laukti žmogaus, iš Pakruojų važiuojančio Vilniun. Tas jo bičiulis vėliau paskambino ir atsiprašė, paaiškindamas įvykusį nesusipratimą. Mat jis įsėdė į autobusą, kurio užrašas ant šono skelbė maršrutą Joniškis—Panevėžys—Vilnius. Pasirodo, tai buvo nepakeistas užrašas, nes autobusas pasuko maršrutu Vilnius—Panevėžys—Joniškis. Kai tas V. Armalis pažįstamas po pusvalandžio susivokė, kad važiuoja kiton pusę, jau buvo pervažiavęs. Esą vairuotojas patinęjo pakeisti maršrutą skelbiantį užrašą, ir tai suklaidino ne vieną žmogų... Su tokia problema Zarasuose susidūrė ir pats V. Armalis. Užrašas ant autobuso, vykstančio Vilniun, skelbė, jog bus keliaujama maršrutu Vilnius—Molėtai—Zarasai. Kai V. Armalis paklausė konduktore, kur autobusas važiuos, jam buvo atšauta, kad reikia mokėti skaitytį. Ir šiuo atveju buvo nepakeistas iš Vilniaus atvažiuojančio autobuso užrašas. Maršrutas turėjo skelbti: Zarasai—Molėtai—Vilnius. V. Armalis klausia: "Argi sunku keleviž tinka mai informuoti tiek užrašų, tiek žodžių?"

"SMILGA" KĖDAINIUOSE

Senoviniame atnaujintame name Kėdainiuose atidaryta nauja 40 vietų kavinė "Smilga". Joje galima užsisakyti Kėdainių kėpsnį, "Nevežio" salotas, paragauti "Smilgos", "Nevežio", "Rytų žaros" koteilijų, pasmaguriuoti ledų. Kavinės vidaus įrenginius suprojektavo architektas V. Kundrotas, originalias kėdes — dail. V. Ligeikienė.

MOKSLEIVIŲ LAIŠKAS

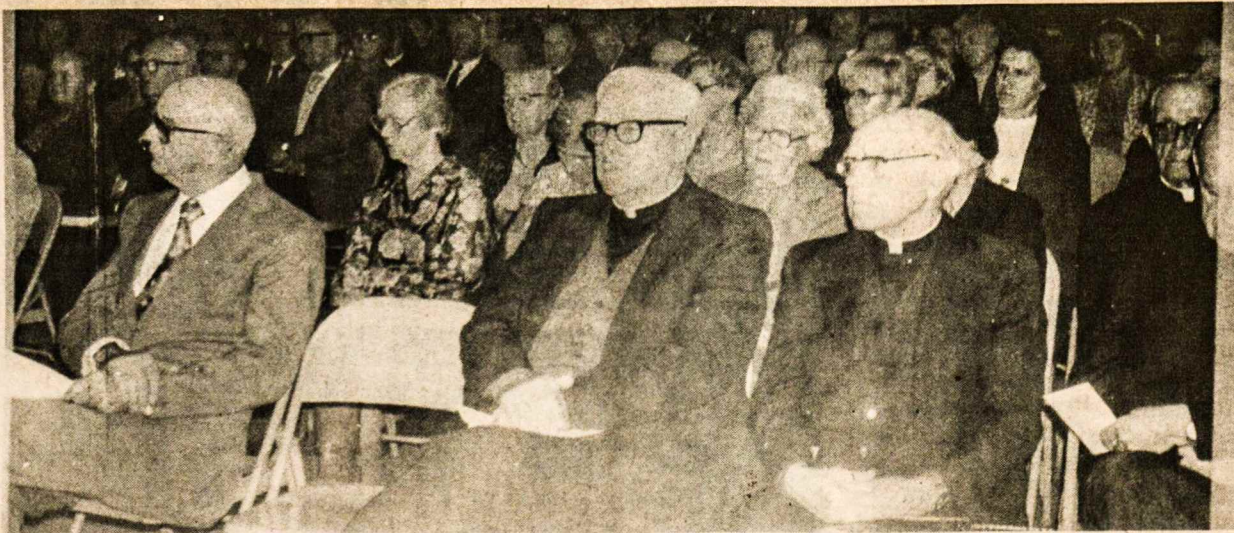
"Komjaunimo Tiesa" lapkričio 5 d. paskelbė Kaišiadorių rajono Rumšiškių vidurinės mokyklos moksleivių laišką "Braidom purvyną". Jame rašoma: "Prie mūsų mokyklos purvynas ir balos, neįmanoma ateiti į pamokas bent apyvariais batais. Nueiti iki greta esančios valgyklos irgi reikia aulinių. Visos lengvosios automašinos, sunkvežimiai ir traktoriai važinėja taškydami purvą ir darydami naujas vėžes apie mokyklą ir sustoją prie pat prekybos centro šalių gatvių. Neišbrenda to purvyno ir mažyliai, lankantys lopšelių darželį. Mes norime, kad mokykloje būtų švaru. Negi negali tos mašinos nevažinėti ir nestovėti prie valgyklos? Juk stovėjimo aikštelė galėtų būti šiek tiek atokiau."

NEUŽKURTA PIRTIS

"Valstiečių Laikraštis" spalio 9 d. laidoje įsidėjo L. Sorokos padarytą neužbaigtos įrengtų pirties nuotrauką. Satyriškai apie ją rašoma: "Žavingoje Metelių ežero pakrantėje stūkso mūrinis pastatas. Nei apgrūvęs, nei pakrypęs. Tik be langų ir durų. Stato jį, pastato, truputį apgrūvęs ir vėl stato. Kam jis skirtas? Žvejams, ir žemdirbiams? — didžiulioji Metelių žuvininkystės ūkio vadovai. Čia statoma visuomeninė pirtis. Būtų labai sveika užkurti pirtį tiems, kurie jau penkioliktį metį jos niekaip neužkuria!"

MOTOCIKLAI IR JŲ DALYS

Lietuvos draudimo valdybos vyr. inspektorė Marijona Malakauskienė "Tiesos" 149 nr. skaičiuose supažindina su išradiniais vagimis, kurie bando vogti... iš savęs. Tai liečia motociklų savininkus, pasinaudojančius drauda. Panevėžietis Algimantas Česulius, apdraudęs savo motociklą, pats suorganizavo jo "vagystę". Milicininkai kelis mėnesius įsiekio nusikalbėjimų, bet jų niekur nesurado. Valstybinio draudimo inspekcija A. Česuliu sumokėjo 1.000 rublių. Tačiau jis įsidrąsino ardyti savo paslėptą motociklą ir pardavinėti jo dalis, su kuriomis jį pagavo milicininkai. Tokiu būdu tukstančio rublių draudą už "pavogtą" motociklą gavo ir Panevėžio polittechnikumo studentas Algirdas Varžinskas, išardytas savo motociklo dalis paslėpęs daržinėje, o rėmą paskandinęs Nevėžyje. Panašiai pasielgė ir Valdas Krasuckas, pranešęs motociklo "vagystę". Išardytas motociklo dalis jis su savo bičiuliais paslėpė net keliose vietose, bet draudos nesukubo gauti, nes milicininkai jau buvo susipažinę su tokiais triukais. A. Česulius buvo nuteistas 2 metams pataisos darbų, atidedant nuosprendžio vykdymą. A. Varžinskas — 2,5 metų pataisos darbų, V. Krasuckas — 3,5 metų stiprinto režimo pataisos darbų. Bausmės susilaukė ir pastarajam talkinę jo bičiuliai: R. Vepštas, įvertintas 3 metais bendro režimo pataisos darbų kolonijoje, R. Burbulis — taip pat 3 metais griežto režimo pataisos darbų kolonijoje. V. Kst.

N. Pradėtosios Marijos vienuolijos rėmėjus suvažiuojant Putname klausosi paskaitos apie Basanavičiaus "Aušrą". Iš kairės: buvęs rėmėjų valdybos pirm. V. Vaitkus, kun. A. Petraitis, kun. R. Krasauskas, prel. J. Tadarasius, kun. J. Ruokis ir kiti saskrydžio dalyviai

HAMILTON

ADVENTO REKOLEKCIJAS ves iš Čikagos jėzuitas kun. J. Vaišnys, religinio žurnalo "Laiskai Lietuviams" redaktorius. Prieškalėdiniam susikaupimui šiemet yra skiriamos trys dienos — gruodžio 16, 17 ir 18.

KUN. SIGITUI TAMKEVIČIUI gelbėti, kuris š. m. gegužės mėn. buvo suimtas Kybartuose, du sekmadienius buvo renkami žmonių parašai. Šiai akcijai vadovauja Kanados Lietuvių žmogaus Teisės Ginti Komitetas. Daug pasidarbavo Danguolė Juozapavičiūtė.

IŠ LIETUVOS aplankyti savo artimųjų yra atvykusi Kęst. Norikau sesuo M. Rugienienė iš Kazlų Rūdos ir I. Zibienės pusseserė Bielinienė iš Kapsuko. Jos jau seniai turėjo išvažiuoti leidimus, bet atvykimas užsitęsė dėl Kanados valdžios paskelbto "Aeroflotui" dviejų mėnesių suspaudimo.

BR. G. GRAJUSKAI IR M. E. REPEČKOS su 21 dienos ekskursija aplankė Graikiją, Egiptą, Izraelį ir Jordaną.

J. TARVYNDA sugrįžo iš Lietuvos, ten 10 dienų viešėjęs Lietuvos sostinėje Vilniuje.

LK MOTERŲ DRAUGIJOS narės savo susirinkimus čia daro kiekvieno mėnesio antrąjį sekmadienį. Sekantis toks susirinkimas įvyks gruodžio 11 d., kur E. Dirsiene parodys, kaip paruošti įvairias kalėdines gėlių puoštutes. Gruodžio 18 d. katalikės moterys Jaunimo C. salėje turės savo sukurto kalėdinio atvirukų parodėlę. K.M.

ŠAULIAI RENGIA KŪCIAS Jaunimo Centro salėje gruodžio 24 d. Bus skaniai paruošti tradiciniai Kūčių patiekalai, kalėdinės muzikos. Informacijas teikia A. Petraitienė sekmadieniais Jaunimo Centre po abiejų pamaldų arba telefonnu 544-0113. Ad.

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA lapkričio 19 d. Jaunimo Centre surengė 65 m. Lietuvos kariuomenės atsteigimo ir "Aušros" šimtmečio suktakties minėjimą. Šis dvigubas minėjimas sutraukė į Jaunimo C. salę seniai čia bemaitytą tokių žmonių skaičių. Iškilms prasidėjo vėliavų įnešimu, Kanados himnu, tylos minutė žuvusiųjų karių pagerbimu ir AV par. klebono kun. J. Liaubos gilia susikaupimo invokacija. Pirmojo vakaro programos dalyje kuopos pirm. P. Kanopa savo atidaromajame žodyje trumpai prisiminė mūsų nepriklausomos Lietuvos kariuomenę. Taip pat savo sveikinimo žodyje apie Lietuvos kariuomenę trumpai pakalbėjo KLB Hamiltono apyl. pirm. K. Deksnys ir Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos pirm. ir Baltiečių Karių Veteranų Sąjungos pirm. St. Jokūbaitis.

Apie "Aušros" šimtmečio suktakty kalbėjo "T. Žiburių" redaktorius kun. dr. Pr. Gaida. Jis suglaustoj savo paskaitoje apžvelgė "Aušros" atsiradimą, jos paskirtį ir žvilgsnį ateitin. Mūsų daugelis "Aušrą" esame laikę pirmuoju lietuvių laikraščiu. Dabar iš paskaitininko sužinojome, kad prieš "Aušros" pasirodymą jau yra buvę leista net 10 lietuviškų laikraščių. Bet jie visi buvo religiniai, leidžiami Prūsijoje, D. Lietuvoje ir Amerikoje. Tik "Aušra" buvo pirmasis lietuvių laikraštis pradedęs skelbti lietuvių tautinį atgimimą. Toji vizija realizavosi 1918 m. nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymu. Šiandien Lietuva vėl yra patekusi į panašią anų laikų būklę. Bet šiandien lietuviams jau nebereikia žadinti tautinės sąmonės, o tik ją išlaikyti sovietinėje grėsmėje. Tai dabar atlieka ir okupuotos tėvynės pagrindinė pradžios eiti nauja "Aušra" — Basanavičiaus "Aušros" tęsinys.

Meninę programą atliko muz. V. Verikaitis vad. Toronto vyrų choras "Aras". Jiems akompanavo muz. J. Govėdas. Choras padainavo visą eilę gerai nuskambėjusių dainų. Tai jie atliko per du išėjimus. Pirmoje dalyje buvo išdėta graži lietuvių tautinių dainų pynė. Antroje dalyje dainavo jau sudėtingesnes kompozicijas dainų, kurių keletas buvo ir ka-

riškų, labai tikusių šitokio pobūdžio vakarui. Programą pranešinėjo L. Stungevičienė, Hamiltono lietuviško radijo pusvalandžio "Gintariniai krantai" vedėja. Ji programon įterpė ir poezijos posmų.

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" tuntas savo žiemos veiklą pradėjo rugsėjo 25 d. tunto sueiga. Sueigos vyksta kas antrą savaitę parapijos salėje. Paukštyčių-vilkiukų būrelis vadovė — vyr. sk. Loreta Mačytė, skaučių-tų skilties skiltininkė — vyr. sk. Silvija Stonkutė. Šių vienetų sueigos vyksta šeštadieniais po lietuviškų pamokų. Prityrusių skaučių-tų kandidatų skiltininkė — vyr. sk. Angelė Krivinskaitė; sueigos — sekmadieniais po pamaldų. Prityrusių skaučių ir vyr. skaučių-vyčių kandidatų sueigos — pirmadieniais; vadovė — v.s. D. Gutauskienė. Paukštyčių-vilkiukų būrelis padidėjo trimis kandidatais. Įsijungė Viktoras Gedris, Vida ir Kazys Žukauskai.

Š. m. gruodžio 4, sekmadienį, 4 v.p.p., įvyks tradicinės skautų Kūčios, kuriose dalyvauja visi skautai su savo šeimos nariais. Kviečiami skautininkai ir neaktyvūs, buvę tunto nariai, ir tėvų rėmėjų komitetas. Po prasmingo, rimto susikaupimo, vakarienes rengiamas trumpas scenos vaizdelis — giesmių ir eilėraščių pynė, kuris baigiamas Kalėdų senio apsilankymu.

Tunto vadija

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymus ir skardos darbus.

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Hamiltono lietuvių kredito

kooperatyvo "TALKA" valdyba

nuoširdžiai kviečia visus "Talkos" narius į naujų raštinės patalpų

(830 Main St. E. Hamiltone)

atidarymą ir pašventinimą, kuris įvyks 1983 metų gruodžio 16, penktadienį, 2 valandą po pietų.

Patalpų apžiūrėjimas (open House) vyks po atidarymo iki 7 valandos vakaro.

"Talkos" valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 17 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 7 1/2%
kasdienines palūkanas už santaukas 7%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 11%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000. Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Simą Sužiedėli, buvusį Ateitininkų Federacijos vadą, gyvenantį Brocktone, spalio 2 d. išliko širdies priepuolis. Nugabentas ligoninėn, jis susilaukė antro priepuolio. Dabar jau yra grįžęs ir sveiksta namie. S. Sužiedėlis daug dirbo redaguodamas Lietuvių Enciklopedijos II papildymų tomą. Jis taipgi yra paruošęs spaudai naują biografinę šv. Kazimiero apybraižą, skirtą jo 500 metų mirties sukakčiai.

JAV Lietuvių Fondo taryba pirmąjį savo posėdį po vasaros atostogų susaukė Čikagoje spalio 14 d. Tarybos pirm. Stasys Baras pranešė, kad per šiu metų devykis mėnesius buvo susilaukta 85 naujų narių, o jų bendras skaičius pakilo iki 5.288. Kapitalas padidėjo \$212.000 ir pasiekė \$2.590.000. Lietuviųbės išlaikymo reikalams paskirta \$90.000. Lig šiol vien tik testamentiniais palikimais gauta \$735.000. Tariamasi su JAV LB krašto valdyba organizuoti naujų narių rinkimo vaju apylinkėse. Vis dar pasigendama platesnio viduriniojo ir jaunosios kartos išsijungimo į Lietuvių Fondą.

Komunistinė "Laisvė" spalio 28 d. laidoje paskelbė pasikalbėjimą su Vilniaus universiteto rektorium J. Kubiliu, liečiantį lietuvių kalbos kursų tame universitete užsienio lietuviams vasaros mėnesiais. Jie buvo pradėti rengti prieš 10 metų, bet pastarųjų dvejų metų laikotarpį ty kursų kažkodėl buvo atsisakyta. Dabar pranešama, kad kursai vėl bus surengti 1984 m. vasarą. Esą buvo gauta daug pagėdavimų tuos kursus atgaivinti. Pasak J. Kubiliaus, nuo 1973 m. kursais pasinaudojo apie pusantro šimto išeivių, atvykusių iš JAV, P. Amerikos šalių, Australijos, Britanijos, Prancūzijos, Švedijos, V. Vokietijos ir Lenkijos. Į 1984 m. kursus bus įjungtos ne tik pamokos, bet ir kelionės susipažinti su gimtuoju tėvų kraštu.

Lietuvių Nepriklausomybės Fondo taryba spalio 15 d. posėdyje Niujorke aptarė naujausią savo veiklą. Fondas yra įsteigtas remti politiniais darbais bei su jais susijusiems leidiniams. Ypač svarbus buvo dr. Alberto Geručio veikalo anglų kalba "Lithuania 700 Years" išleidimas, susilaukęs net penkių laidų. Dabar pagrindinis dėmesys tenka dr. A. Geručio rašomai "Lietuvos diplomatinės tarnybos istorijai". Šiam leidiniui pagrindinė aula buvo gauta iš Viktoro ir Veronikos Sutkų V. Vokietijoje. Plaukia ir kitos aukos. Garbės mecenatais knygos bus įrašyti \$100 aukotojai, garbės rėmėjais — \$50, garbės prenumeratoriais — \$25. Aukos gali būti didesnės. Jas prašoma siųsti šiuo adresu: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96th St., Woodhaven, NY 11421. Posėdyje išrinkta nauja LNF valdyba, kurią dabar sudaro: pirm. E. Čekienė, vicepirm. A. Sperauskas, sekr. J. Bagdonas, direktorius L. Tamošaitis.

Brazilija
Sao Paulo Švč. Sakramento kapinėse, arkivyskupijos kunigų mauzolėjuje, yra palaidotas prel. Kazimieras Miliauskas, tačiau įrašė jo pavardė iškreipta į Wiliuschas. Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybė, talkinama H. Mošinskienės, dabar ėmėsi pastangų pavardę įrašyti atitaisyti.

Brazilija
Sao Paulo Švč. Sakramento kapinėse, arkivyskupijos kunigų mauzolėjuje, yra palaidotas prel. Kazimieras Miliauskas, tačiau įrašė jo pavardė iškreipta į Wiliuschas. Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybė, talkinama H. Mošinskienės, dabar ėmėsi pastangų pavardę įrašyti atitaisyti.

Brazilija
Sao Paulo Švč. Sakramento kapinėse, arkivyskupijos kunigų mauzolėjuje, yra palaidotas prel. Kazimieras Miliauskas, tačiau įrašė jo pavardė iškreipta į Wiliuschas. Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybė, talkinama H. Mošinskienės, dabar ėmėsi pastangų pavardę įrašyti atitaisyti.

Brazilija
Sao Paulo Švč. Sakramento kapinėse, arkivyskupijos kunigų mauzolėjuje, yra palaidotas prel. Kazimieras Miliauskas, tačiau įrašė jo pavardė iškreipta į Wiliuschas. Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybė, talkinama H. Mošinskienės, dabar ėmėsi pastangų pavardę įrašyti atitaisyti.

Šv. Kazimiero sukakčiai rengti komitetas savo posėdyje lapkričio 3 d. pranešė, kad minėjimas bus pradėtas 1984 m. kovo 4 d. iškilmingomis pamaldomis Sao Paulo katedroje. Mišias suktiko laikyti kardinalas Dom Paulus Evaristo Arns, Sao Paulo arkivyskupas. Tą dieną bus atidaryta filatelijos paroda, rengiama Sao Paulo valstijos valdžios komisijos iniciatyva. Pats šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimas įvyks Sao Paulo krikščioniškosios literatūros akademijoje. Kovo 30 — balandžio 1 d. bus surengta tradicinė Kaziuo mugė.

Urugvajus

Jaunimo biuletenį paruošė Cecilija Dorelytė ir Dijana Fornara, jame aprašydamos paskutinį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą JAV ir Kanadoje. Spalio 22 d. sušauktame veikėjų posėdyje buvo nutarta toki jaunimui skirtą biuletenį leisti ir toliau. Sekantis "Jaunimo biuletenio" numeris pasirodys prieš Kalėdas ir bus skirtas "Aušros" šimtmečiui.

Australija

A. A. Jonas Neverauskas, visuomenės veikėjas, aktorius ir re-

zisorius, mirė Adelaidėje spalio 23 d. Velionis buvo gimęs 1921 m. spalio 31 d. Krosnoje, Marijampolės aps. Gimnaziją lankė Alytuje, ją baigė Vilniuje. Ekonomiką studijavo Vilniaus ir Pinnebergo (baltiečių) universitetuose. Australijon atvyko 1948 m. Pradžioje dirbo geležinkeluose, vėliau — Simpson-Pope fabriko administracijoje. Adelaidėje mokytojavo lietuviškojo savitajalio mokykloje, dainavo chore "Lituanija", "Klajūnų" oktete, buvo įsijungęs į ALB krašto ir Adelaidės apylinkės valdybas. Režisūra suduodė mokytojų dar V. Vokietijoje, labiausiai išliko, įsijungęs į saviveiklinį "Vaidilos" teatrą Adelaidėje. Paruošė keletą spektaklių, net ir Stasio Santvaro "Žvejus" 1980 m. Adelaidėje surengtoms Lietuvių Dienoms. Prieš mirtį rūpinosi Pr. Pusdešrio šv. Kazimiero 500 metų sukakčiai rašomu dramos veikalu. Velionio pakirto širdies sunegalavimas, kurį tik laikinai buvo atitaisiusi komplikacija jos operacija. Gedulines Mišias šv. Kazimiero šventovėje spalio 26 d. laikė klebonas kun. A. Spurgis, MIC, giedant parapijos chorui. Po pamaldų su velioniu atsisveikino: ALB vardu — apylinkės pirm. Č. Zamoiskis, šv. Kazimiero parapijos — Pr. Pusdešris, Adelaidės Lietuvių Sąjungos — D. Dunda, choro "Lituanija" ir "Klajūnų" — G. Vasiliauskienė, "Vaidilos" teatro — V. Baltutis, Palaidotas Centennial Park kapinėse. Giliam liūdesy paliko žmoną Valę, dukrą Juliją, dvynį brolį Vytautą bei kitus Adelaidės lietuvių kolonijos narius.

Britanija

Savo tradicinius metinius šokių Boltono lietuviai surengė spalio 15 d. Juose dalyvauja ne tik boltoniečiai, bet ir kitų vietovių tautiečiai iš šiaurinės Anglijos. Šiemet dalyviai užpildė salę, nes buvo ir svečių anglų, ypač daug latvių ir estų. Buvo surengta sėkminga loterija ir vaizės.

Lietuvių Sodyba, kuriai dabar vadovauja Vytautas ir Karolina Andruskeviciai, šiemet surengs tradicines Kūcias su Berniulišiomis, vidurnaktį. Jėdu ragina tautiečius iš anksto užsisakyti vietas ir prašo lietuvių dažniau lankytis šioje sodyboje.

Vokietija

Muencheno lietuviai š. m. spalio 17 d. neteko savo kapeliono a. a. prel. dr. Jono Avizos. Jis gyveno ir kapelionavo pas vokiečius vienuolius, bet ir aptarnaudavo Muencheno lietuvius. Velionis buvo palaidotas spalio 21 d. Muenchene. Velionį dabar pakeitė kun. Augustinas Rubikas, gyvenantis Memmigenėje ir aptarnaujantis Augsburgio vyskupijos lietuvius. Tautiečiai Muenchene jis laikys reguliarias lietuviškas pamaldas Ludwigsfeldo šventovėje. Kun. A. Rubikas yra gimęs 1915 m. rugpjūčio 19 d., kunigu įšventintas 1942 m. Vilkaivskyje. Pokaryje teologijos studijas gilinio Gregoriaus universitete Romoje, ten gavo filosofijos bakaloro laipsnį. Savo straipsniais reikiiasi lietuvių spaudoje, skaito paskaitas metinėse Europos lietuviškųjų studijų savaitėse.

Propagadinę sovietų okupuotos Lietuvos savaitę spalio 21-27 d. d. surengė V. Vokietijos-Sovietų Sąjungos bičiulių draugijos Rheino-Ruhro skyrius. Oficialiosios atidarymas įvyko senoje Koelno pilyje. Skyriaus pirm. H. Heinsenas savo žodyje palietė branduolinių JAV "Pershing 2" raketų ir skraidančių bombų artėjantį įvedimą V. Europon. Esą su tuo nesutinka ir priešinasi V. Vokietijos liaudis. Iš Vilniaus atvykusių svečių vardu kalbėjo valstybinio plano komiteto pirm. Br. Zaiuskas. Savaitės dalyvių sveikino Koelno burmistras N. Buergeris ir Sovietų Sąjungos ambasadorius V. Semionovas. Muzikinę programą atliko stiginis Lietuvos kvartetas — E. Paulauskas, R. Butvila, A. Statkus ir R. Kulikauskas. Savaitės taipgi buvo atsiųstas P. Budriaus vadovaujamas "Lietuvos" ansamblis, Kauno "Granito" rankininkai, turėję aštuonis susitikimus su vietinėmis komandomis, laimėję šešis iš aštuonių. Buvo surengta okupuotos Lietuvos dailininkų akvarelų ir grafikos darbų paroda "Tradicijos ir dabartis", Z. Kazėno fotoparoda "Lietuvos TSR: kraštas ir žmonės". Atskirus koncertus turėjo vargonų virtuozas Leopoldas Digrys. Šie renginiai keliavo iš vieno miesto į kitą.

Simon Travel
kviečia keliauti į LIETUVĄ kartu!!!

ŠVENTĖS SU GIMINĖMIS LIETUVOJE!!!

Išvykimas: gruodžio 19 — grįžimas: sausio 4
Kellonę lydi įstaigos savininkė Audronė Našlėnaitė-Simon

Nepraleiskite geros progos užsakyti kalėdines dovanas savo artimiesiems Lietuvoje

UŽSAKYMAI PRIIMAMI DABAR:

- Automobiliams bei kitiems daiktams.
- Tarpininkaujama suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyruai ar žmonai.
- Sutvarkome dokumentus iškvietimams

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
(Kellonių įstaigos registracijos numeris — 1835961)

Ko stinga mūsų veikloje?

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ- KURIENĖ

Medžiai nupliko, pirmas sniegas iškrito, ir lietuvių gyvenimas pabudo iš vasaros miego. Laikraščiuose organizacijos skelbia savo pirmuosius posėdžius, rengiami visokie kultūriniai ir visuomeniniai renginiai, šaukiami visuotiniai susirinkimai ir suvažiavimai. Tad norisi pasidomėti keliomis veiklos minutimis, išreikšti nuomones ir įspūdžius apie rudens renginius ir atsiliepti į spaudoje pasirodžiusius straipsnius.

Nuolat stebimės savo lietuvių veiklos plotme — mažumos skalėje ji yra labai išsišakojusi, paliečianti visas sritis. Mes surengiame dainų ir tautinių šokių šventes, statomė operas, rengiame teatro festivalius, šaukiame visuomeninius ir politinius seimus, suvažiavimus, ruošiamo akademines ir studijines savaites, organizuojame kongresus ir lietuvių dienas. Sudarome sąlygas reikšti visose visuomenės sferose vis daugiau plessdami savo akiraty sveltimaucį linkme.

Galime didžiulius ir girtis po šios vasaros įvykių JAV-se ir Kanadoje. Juk suvažiavimų lietuvių iš visų pasaulio kampų, atstovaudami visom mūsų visuomenės kartom. Lietuvių Bendruomenės seimas ir lietuvių jaunimo kongresas gvil-deno visuomeninius ir politinius klausimus, sportininkai rungsis įvairiose sporto šakose, dainos ansambliai būrėsi bendrame chore ir aplamai lietuvių turėjo progą dalyvauti kultūrinuose bei pramoginiuose renginiuose, gėrėsi savo pajėgumu.

Straipsnyje "Po atlikto didelio darbo" "Pasaulio Lietuvis" š. m. rugpjūčio-rugsėjo nr. kelia klausimą: "Kaip mes padarėme: labai gerai, gerai, patenkinamai, blogai ar labai blogai?" Į šį klausimą atsakymų gali būti labai daug, ne tiek dėl to, kad kiekvienas turi savo nuomonę ir skonį, bet dėlto, kad į šį klausimą galime žvelgti vispusiškai, dalyvių skaičius, pilnas ar nuostolis, sklandi ar nesklaidi eiga, meninis, politinis ir visuomeninis įvykių lygis... Straipsnio autorius teisingai siūlo: "Pažvelgti į savo atliktą uždavinį ir pasverti savo sprendimus, veiksmus, santykius bei bendradarbiavimus su kitais pareigūnais ir paruošti išvadas, kurios būtų surašytos, pasvarstytos bendrame baigiamajame posėdyje, priimtos ir atiduotos PLB valdybai naudoti, jeigu tektų jai ruošti dar ir trečias tokias dienas". Tebūnie šie svarstymai kelrodis sekančių Lietuvių Dienų darbams įgyvendinti, dalyvių skaičiui padauginti, pilnui padidinti, eiga pagerinti ir lygiui pakelti, bet nesiribokime vien išoriniais savo veiklos tikslais arba geriau pasakius rezultatais ar vaisiais. Tegul šie įvertinimai būna pagrindas diskusijoms klausimų: kodėl mes norime organizuoti šiuos renginius, ko mes jais siekiame, kokie yra mūsų veiklos ilgalaikiai ir trumpalaikiai tikslai? Kitaip tariant, mes turime žvelgti į savo veiklą objektyviai ir su tam tikra perspektyva, prisitaikydami prie dabartinių veiklos sąlygų, ne tik atsiliepdami į šių dienų mūsų visuomenės ir veiklos problemas, bet ir bandydami atspėti ateities problemas, rasti būdus naujai įprasminti savo veiklą ir tautinį sąmoningumą.

Vienas geriausių pavyzdžių yra lituanistinės katedros steigimas Ilinojaus universitete. Ar mes įžvelgiame koks tai būtų lietuvių visuomenės laimėjimas? Lituanistinės katedros įsteigimas juk yra užtikrinimas Lietuvos vardo tarptautiniuose akademiniuose sluoksniuose ir lietuvių išlaikymo atrama išeivijoje. Ar stengiamės tai skleisti savo visuomenėje, įjungti jaunus akademikus ir profesionalus, išskirti šį klausimą kaip esminį šių dienų lietuvių visuomenės reikalą? Ar mes pritrauksime tokią dėmesį į lituanistinę katedrą koks buvo skirtas Pasaulio Lietuvių Dienoms? "TŽ" lapkričio 10 d. numerio vedamajame "Veikėjų įjėskant" rašoma: "Jieškodami

veikėjų, visų pirma turėtume pažadinti rūpestį lietuviškais reikalais visoje bendruomenėje". Deja, ne KLB XII-sios krašto tarybos pirmosios sesijos metu, įvyksiančios 1983 m. gruodžio 3-4 d.d. Toronto Lietuvių Namuose, tai bus daroma. Su darbotvarke, kurioje figūruoja tikrai visokie krašto valdybos, institucijų ir apylinkių pranešimai, nepri-trauksi naujų veikėjų (nekalbant ir apie pačius KLB tarybos narius), nesužadinsi rūpesčio lietuviškais reikalais, nežvelgsi į ateitį su naujais veiklos užsimojimais. Į suvažiavimus su tokiomis darbotvarkėmis nevažiuojame — galime savo laiko, o be to, galime apie visokius pranešimus pasiskaityti spaudoje. Nema-nykime, kad "antvalandinė" mūsų veikla lietuviškame gyvenime įstengs daugiau veikėjų pritraukti tokiomis programomis.

Šiais pasisakymais nenorima atbaidyti nuo KLB tarybos suvažiavimo. Priešingai, tai tik įrodo, kaip mes esame sustoję tam tikrose savo veiklos srityse. Ar nevertėtų apie tai pagalvoti prieš atvykstant į Toronto? Reikalas eina apie Lietuvių Bendruomenę, kurios pagrindinis tikslas yra vis naujai įprasminti lietuviškąjį gyvenimą, koordinuoti lietuvišką veiklą ir kuo daugiau jungti visus lietuvius į vieną bendrą šeimą. KLB tarybos suvažiavime būtų gera proga kelti einamus klausimus: kaip prisidėti prie lituanistinės katedros steigimo, kaip suorganizuoti Kanados Lietuvių Archyvą, kaip spręsti lietuviškų jaunų šeimų veiklos problemas, kaip pritraukti didesnę skaičių aukotojų Kanados Lietuvių Fondui, kokie turėtų būti ilgalaikiai ir trumpalaikiai Lietuvių Bendruomenės tikslai, kaip pagyventi lietuviškų parapijų gyvenimą, kaip pritraukti daugiau lietuvių į Bendruomenės veiklą. Ne pranešimų būdu rasime atsakymus į šiuos klausimus. Geriau pasitarnautų pasiskirstymas į mažas grupes žmonių, susipažinusių su atitinkamomis problemomis ir galinčių pasiūlyti sprendimus. Juk šią vasarą Toronto Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų būrelis suorganizavo gerai pasisekusią stovyklą. Tai gal būtų pavyzdys kitoms kolonijoms. Turime skirtingų sričių jaunų spe-

cialistų, su kuriais gal įsteng-tume rasti atsakymus į savo problemas ir naujus veiklos būdus.

Tokio suvažiavimo metu gal vertėtų surengti įdomias va-karines programas, kurios pri-trauktų publiką, išskeltų mūsų kultūrinės pajėgos ir popu-liarintų pačią Bendruomenę.

Jei Bendruomenė jieško naujų veikėjų, negali ribotis pranešimais ir diskusijomis apie pranešimus, kurie galėtų būti išsiunčiami tarybos nariams ir paskelbti spaudoje prieš suvažiavimą. Ji negali ribotis praeities veikla, turi rasti naujus būdus, kad lietuviškas bendruomeninis gyvenimas pasidarytų įdomus ir pa-trauklus visiems.

Lietuvių išeivija gyvuoja jau daug dešimtmečių. Užaugi-no kelias kartas, kurių bruo-žai yra pasikeitę, tačiau vis dar rūpinasi lietuviškais rei-kalais ir nori toliau išlaiky-ti lietuvių. Kol tokių asme-nių mūsų visuomenėje bus, tol gyvuos ir mūsų lietuviybė. Ta-čiau nesustokime, žvalgyda-miesi vien tik į praeitį. Džiaukimės ja ir didžiukimės savo laimėjimais, tačiau žvelkime į ateitį vis naujai įprasmindami lietuviškąją veiklą išeivijoje.

Laisvės deklaracija...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kos ir sveikinimai, jų tarpe JAV prezidentui už drąsą jo politiką.

Baigiamąjį žodį tarė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, kviesdamas visus suprasti, kad dėl lėšų stokos dauguma VLIKo darbų yra atliekama savanorių, jų nuo tiesioginio darbo nuvogtu laiku. Politinė VLIKo darbų prigimtis neleidžiant visko skelbti. Daug darbų atlikti ir daug planuojama. Darbų sąlygos palengvinti bus vengiama ginčų ir bandoma eiti prie susitarimų.

Iš Kanados seime dalyvavo: Tautos Fondo atstovybės pirm. A. Piravičius, Liet. Ūkininkų Sąjungos atstovai — agr. Br. Povilaitis, p. Augaitis ir p. Rudokas, valstiečių liaudininkų — L. Norvaiša-Girinis, "Speak Up" leidėjas G. Urbonas, "TŽ" atstovas A. Rinkūnas ir grupė tautiečių iš Windsoro.

• Užsakykite "Tėviškes Žibu-rius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems

JAV katalikų komunikacijos suvažiavime Klevelande 1983.XI.8 dalyvavo ir lietuvių grupė su tautodailės rodiniais. Iš kairės: E. Nainienė, S. Stasiene, I. Jonaitienė

Nuotr. V. Bacevičiaus

Sovietinėje Lietuvos mokykloje

Faktai iš "LKB Kronikos" 59 numerio

Josvainiai (Kėdainių raj.). 1983 m. birželio mėn. 20-24 d.d. į Kėdainių Saugumo komitetą tardymui buvo iškviestos Josvainių vidurinės mokyklos aštuonias klases baigusios mokinės: Genutė BRIGYTĖ ir Regina AUGAITĖ, iš Kėdainių iškviesta Onutė TUNAITYTĖS motina. Mergaitės Regina ir Genutė į Saugumą nuvyko su savo motinomis.

Vilniaus tardytoja VIDŽĖNĄ domino, kaip mergaitės prieš dvejus metus patekusios į pogrindžio leidinį "Kronika", klausinėjo, ar kun. Leonas KALINAUSKAS neduoda joms skaityti minėto leidinio, ką jis kalba per pamokslus, ar kartais nevaisina saldainiais ir t.t. Mergaitės paaiškino, kad į bažnyčią eina mels-tis, o kaip pateko žinios į "LKBK" — nežino. Kun. L. KALINAUSKAS pamokslų metu aiškina Kristaus Evangeliją.

Josvainiai (Kėdainių raj.). Šiais metais, kaip ir kasmet, Josvainių tikinčiųjų tėvų vaikams ruošėsi pirmajai šv. Komunijai, kuri įvyko birželio mėn. 19 d. Ta proga, kad nesu-sidarytų spūstis, sekmadienį, jau iš anksto, 17-18 dienos va-karais, buvo klausoma išpa-žinčių. Abi šias dienas per vakarines pamaldas bažnyčioje ir šventoriuje siautėjo Josvainių vidurinės mokyklos mokytojai — Vitas LAU-NIKONIS, LAUNIKONIENĖ, BAKIENĖ, KAMINSKIENĖ, Josvainių partinės organiza-

cijos sekretorius LEISTUR-MAS ir Josvainių apylinkės buhalterė Ona RIBACIAUS-KIENĖ. Pamaldų metu jie klausinėjo tikinčių vaikų pavardžių, varė vaikus į namus, o kurie neklausė, grasi-no perduosią milicijai ar iš-vežią į koloniją. Po šio ateis-tų siautėjimo ant bažnyčios durų, vargonų, koridoriuje atsirado įvairūs negražūs žo-džiai ir net nacių ženklai. Už tai mokytojai kaltino tikinčius vaikus.

Prienai. 1983 m. birželio 8 d. Prienų I vid. m-klos VIII kl. mokinė Jolanta URBSAITĖ laikė lietuvių kalbos egzami-ną žodžiu. Mokinei ištraukus 6 bilietą, lietuvių kalbos mo-kytoja BARANAUSKIENĖ už-protestavo: "Šis tau perlang-vas. Trauk kitą". Jolantai URBSAITĖI labai gerai atsakius į 21 bilieto duotus klausimus, mokytoja pašiepiančiai už-klausė: "Kas tave, URBSAITĖ, taip išmokė — Narvydas (kl. auklėtojas) ar A. GRAŽULIS (Prienų bažnyčios vikaras)?" Žinios buvo įvertintos ketver-tu, nors visuose trimestruose iš lietuvių kalbos J. URBSAI-TĖ turėjo penketus. Visus ki-tus egzaminus mergaitė išlai-kė penketais. Jolantai pasi-teiravus, kodėl jos elgesys įver-tintas tik patenkinamai, kl. auklėtojas NARVYDAS atsa-kė: "Man rodos, kad tau aiš-kinti nereikia". Jolanta URBSAITĖ yra giliai tikinti ir viešai praktikuojanti savo tikėjimą.

Lietuviai neteko savo draugo

Mirė Kanados parlamento atstovas W. D. Baker

J. V. DANYŠ

Š. m. lapkričio 13 d. staiga vėžio ligos pakirstas mirė Kanados parlamento narys Walter D. Baker, būdamas tik 53 metų amžiaus. Jis atstovavo federacinei konservatorių partijai, keletą metų buvo jų partijos vadovu parlamente. Taip pat buvo ministru ir ministerio pirmininko Joe Clarko pavaduotoju.

W.D. Bakeris buvo didelis lietuvių ir kitų baltiečių draugas bei jų idėjų rėmėjas. Nuo 1977 m. buvo Kanados Baltiečių Federacijos rengiamų baltiečių vakarų parlamento rūmuose Otavoje parlamentinio globos komiteto nariu, o nuo 1979 m. to komiteto kopir-mininku, Baltiečių Federaci-jos garbės nariu.

Per pastaruosius ketverius metus jis, padedamas kitų parlamentarų, vadovaudavo Balti-jos valstybių garbės konsulų apsilankymui parlamento sesi-jose bei paminėdavo, kad Lie-tuva, Latvija ir Estija yra jė-ga inkorporuotos į Sovietų Są-jungą. Jis buvo vienas pagrin-dinių Lietuvių Jaunimo Są-jungos kongreso dalyvių pri-ėmimo-pietų parlamento rū-muose šią vasarą globėjų ir pasakė kalbą.

Keletą metų gana dažnai susitikant Baltiečių Fede-racijos reikalais, ypač orga-nizuojant baltiečių renginius, teko stebėtis jo labai greita orientacija, sugebėjimu ypa-tingai efektyviai tvarkyti sa-vo labai gausius darbus ir isi-pareigojimus ir vis dar surasti laiko susitikti su žmonėmis, organizacijoms bei dalyvauti jų renginiuose. Jis buvo pa-traukli asmenybė ir visada

būdavo pasiryžęs padėti vi-siems.

Buvo tvirtų įsitikinimų kon-servatorių partijos narys, su-gebantis stipriai savo argu-mentus reikšti, tačiau niekad nepuldavo asmens, bet disku-tuodavo tik oponento nuomo-nę. Dėlto buvo gerbiamas visų politinių partijų atstovų ir vienas populiariausių opozi-cijos žmonių.

W. D. Bakeris buvo stiprios sveikatos, atletiškos išvaiz-dos, energingas. Birželio mė-nesio pradžioje pajuto krū-tinėje labai stiprų skausmą. Rastą piktybinį auglį plaučiuo-se gydė kobalto spinduliais. Atrodė, kad liga bus nugalė-ta ir maždaug normaliai dir-bo savo darbus. Bet lapkričio pradžioje pasijuto blogai, at-sigulė ligoninėn ir gyveno tik tris savaites.

A. a. WALTER D. BAKER, Kanados parlamento narys, buvęs minist-ro pirmininko pavaduotoju 1979-1980 m., Kanados Baltiečių Fede-racijos garbės narys

Mylimai mamai ir brolienei

a. a. PEČIUKAITIENĖMS

Lietuvoje mirus, dukterį ALBINĄ ADOMAITIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame —

A. M. Pusdešriai

P. V. Giedraičiai

A+A

IZABELEI SLIVINSKIENEI

mirus,

dukra MARYTĘ VAITKEVIČIENĘ su šeima ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Birutė ir Vytautas Biretos
Hilda ir Romas Simanavičiai
Alfė ir Algis Malinauskai

A+A

MYLIMAI MAMYTEI

Suvalkų trikampyje mirus,

ADELĘ ŽUKAUSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

A. V. Apanavičiai
J. J. Kamaičiai
D. B. Mačiai
O. A. Godeliai

E. P. Balytos
D. V. Kekiai
K. J. Rudaičiai
O. A. Dzemoniai

Jūsų Kanados ginkluotos pajėgos

Kanada niekad nebuvo kariškai agresyvi valstybė.

Tačiau tada, kai buvo pašaukta, jos vyrai ir moterys — Kanados pajėgų savanoriai atliko savo uždavinius su visišku pasiaukojimu. Ta patirtimi bei tradicija dabartinės ginkluotos pajėgos pasinaudoja, sutikdamos ateities reikalavimus bei uždavinius.

Kanados pajėgos yra atsakingos už Kanados teritorijos žvalgybą bei apsaugą, už Šiaurės Amerikos gynybą per NORAD, už NATO įsipareigojimų išpildymą ir už vaidmenį tarptautinės taikos saugojime.

Šalia tų grynai karinių uždavinių, ginkluotos Kanados pajėgos teikia pagalbą nelaimių atvejais — potvynių, miškų gaisrų, naftos išsiliejimo, jieškojimo bei gelbėjimo. Mes tiesiame kelius, juos prižiūrimė ir statome tiltus. Mes atliekame reikšmingą vaidmenį Kanados stiprinime.

Mes mokome per 60 įvairių amatų ir per 20 specialybių. Taip pat duodame nemokamą universitetinį mokslą tiems, kurie atitinka sąlygas.

Daugiau informacijų apie karjeras ginkluotose Kanados pajėgose jau-nieji kanadiečiai gausite artimiausiame kariuomenės ėmimo centre arba skambindami telefonu (nemokamai, collect). Mūsų numerį rasite geltonuo-siuose puslapiuose po įrašu "recruiting".

THE CANADIAN ARMED FORCES
LES FORCES ARMÉES CANADIENNES

Canada

SPECIALI 14 DIENŲ EKSKURSIJA

11 DIENŲ LIETUVOJE
Proga sutikti Naujus Metus su giminėmis

1983 m. gruodžio 27 iki 1984 m. sausio 9 — \$1,499.00 JAV
Maršrutas: 1 diena Maskvoje
11 dienų Lietuvoje
1 diena Frankfurte

Skrendama iš Bostono ir Niujorko su "Lufthansa" oro linija
Smulkesnių informacijų teirautis:

BALTIC TOURS
293 Auburn Street

Newton, Mass. 02166, USA
(617) 965-8080 — 969-1190

oronto lietuvių evangelikų-liuteronų parapijos choras, vadovaujamas P. ŠTURMO, ekumeninėje reformacijos centėje 1983 metų lapkričio 6 dieną Toronto Lietuvių Namuose

“Nužmogintieji” anglų kalba

Petro Česnulio atsiminimai iš lenkų kalėjimuose praleistų metų

ALGIRDAS BUDRECKIS

1973 m. Vilniaus Krašto Lie-
vių Sąjunga išleisdino me-
uarinio pobūdžio veikalą
Nužmogintieji”. Tuose atsi-
nimimuose vilnietis Petras
esnulis atpasakojo ką jis per-
veno, būdamas politiniu
alinu lenkų kalėjimuose
1936-1939 m. laikotarpyje.

Eidamas karinę tarnybą
omžoje, Petras Česnulis bu-
o lenkų žandarų suimtas 1936
t. sausio 8 d. už tariamą
riešvalstybinę veiklą. Kitaip
akant, už lietuvišką kultūri-
ę veiklą. Nugabentas į Var-
ivą, jis buvo karinės proku-
tūros apkaltintas, jog per-
avęs karinių paslapčių Mi-
ui Stoškui iš Perlojos. Pet-
s Česnulis išsėdėjo beveik
etus, kol buvo formaliai nu-
istas kalstai aštuonerius me-
s.

Paprastai, bet vaizdingu sti-
umi autorius aprašė savo kry-
aus kelią per lenkų kalėjū-
us: Varšuvos Dziki karinį
lėjimą, Vilniaus Antakal-
io ir Lukiškių kalėjimus. Po
jis pateko į Žiaurųjį Gardi-
o kalėjimą ir pagaliau į pa-
bausiaią Lenkijos kalė-
mą — į Kielcų Švieto Krž-
ventojo Kryžiaus kalėjima-
no suvaryti ne tik krimina-
niai, bet taipgi ir politiniai
aliniai, kurių tarpe buvo
au ukrainiečių, gudų ir vo-
iečių veikėjų. Pats pirmuti-
is lietuvis politikalnis Šven-
jo Kryžiaus kalėjime buvo
ovilas Pečiulis, kilęs iš Puns-
o parapijos Pelelių kaimo.
ečiulis buvo Šv. Kazimiero
rauginys Pelelių skryiaus
irmininkas. 1932 m. lenkų
aldžia jį suėmė ir nuteisė ka-
ti iki gyvos galvos už prieš-
alstybinę veiklą, už tariamą
aslapčių išdavimą Lietuvos
augumui. O kai Česnulis at-
idūrė Šventojo Kryžiaus ka-
ėjime, jau buvo 60 lietuvių
olitinų kalinių.

Vokiečių-lenkų karui prasi-
ėjus 1939 m. rugsėjo mėn.,
alėjimo administracija 1200
v. Kryžiaus kalinių voromis
arė rytuosna per Opatovą,
jubliną, Chelmą iki Kovelio.
ai buvo mirties kolona — iš
200 kalinių vos 500 pasiekė
lovelį. Pakeliui lenkų sargy-
iniai saudydavo atsilikėlius
r nusilpusius. Chelme lenkai
šskyrė visus vokiečių kilmės
olitinius kalinius ir juos ten
usaudė. Rusams išėjus į karą
rieš Lenkiją, Šv. Kryžiaus
alėjimo administracija pa-
natė, jog Lenkijos galas ar-
ėja ir paleido kalinius. Pa-
idalinę į mažas poretas, lie-
uviai vingiais traukė į Pins-
ą, Vilniaus link. Petras Čes-
nulis buvo pats pirmas kali-
ys, kuris sėkmingai grįžo į
ilnių.

Rašydamas be pagiežos ar
asipiktinimo lenkų adresu,
utorius skaitytojui atsklei-
ė prieškarinės Lenkijos dik-
atūros žiaurumus ir neteisin-
ą politiką mažumų atžvilgiu.
e vien Vilniaus krašto lietu-
iai, bet ir gūdai, ukrainiečiai,
okiečiai buvo šovininistinės
enkų politikos aukos. Tik vie-
as kitas politinis kalnis
uvo komunistas, kiti buvo
autinių mažumų veikėjai.
aip atsiminimų pavadinimas
yloja, lenkai mėgino “nužmo-
inti” mažumų veikėjus, ku-

PETRAS ČESNULIS, parašęs atsi-
minimų knygą “Nužmogintieji”
apie savo dienas Lenkijos kalėji-
muose. Dabar ta knyga išleista an-
glų kalba ir pavadinta “In the Sha-
dow of the White Eagle”

rie nenorėjo pasiduoti lenki-
nimo politikai. Vieno žmogaus
pergyvenimai lenkų kalėjū-
imuose yra prieškarinės Len-
kijos santvarkos apkaltinimas
nežmonišku ir jos pasmer-
kimas.

“Nužmogintųjų” laida buvo
greitai išpirkta. Pats autorius
turi vos keletą egzempliorių.

Savo 1981 m. sąskrydyje Vi-
lniaus Krašto Lietuvių Sąjunga
nutarė išversti ir išspausdinti
“Nužmogintuosius” anglų
kalba. Motyvas buvo toks: rei-
kia supažindinti jaunimą su
Vilniaus krašto lietuvių būkle
ir vargais po lenkų okupaciją.
Jaunimas lengviau skaito vei-
kalus anglų negu lietuvių kal-
ba. Be to, Petras Česnulis ap-
rašo ir ukrainiečių vargus.
Kitaip sakant, ir ukrainiečiai
būtų įdomu pasiskaityti, kaip
lenkai persekiojo ukrainie-
čius patriotus. Juk pats Ste-
fan Bandera kalėjo Šv. Kry-
žiaus kalėjime. Pagaliau toks
veikalas parodytų lenkų jauni-
mui, kodėl lietuviai dar vis
nepasitiki lenkų intencijomis.

Angliškoji laida pagaliau
pasirodė 1983 m. rugpjūčio
pradžioje — lygiai 10 metų po
lietuviškos laidos. Veikalas
pavadintas “In the Shadow of
the White Eagle”. Leidinys
sudarytas iš trijų dalių. Pirmo-
joje dalyje vietoj įvado
adv. Antanas Juknevičius pa-
rašė trumpą istoriją apie len-
kų okupaciją nuo 1919 m. iki
1939 m. Jis davė konkrečius
pavyzdžius, kaip lenkų admi-
nistracija ir teismai siaurino
Vilniaus krašto lietuvių teis-
es ir kaip jie planingai už-
darinėjo lietuvių mokyklas ir
draugijas. Adv. Juknevičiaus
studija turi 37 išnašas su šal-
tinių nuorodomis.

Pagrindinė veikalo dalis
yra Petro Česnulio atsimini-
mai. Gale yra du priedai: trump-
pa Povilo Pečiulio biografija
ir dalinis sąrašas lietuvių vei-
kėjų, kuriuos lenkai nužudė
tarp 1919 ir 1938 m. Sraše pa-
teiktos abėcėlės tvarka 67 pa-
vardės su nužudymo datomis
ir aplinkybėmis. Atsiminimuose
Petras Česnulis sumini 25
pavardes lietuvių, kurie ka-
lėjo su juo Lukiškių, Gardino
ir Šv. Kryžiaus kalėjimuose.

Leidinį į anglų kalbą išver-
tė Šarūnas Daukša. Jo stilius
yra gyvas. Jis pagavo autoriaus
mintį ir sugebėjo tiksliai iš-
versti lietuviškus išsireiški-
mus. Versdamas knygą, jis lai-
kėsi principo: lietuviški vie-
tovardžiai turi būti parašyti
lietuviška rašyba, o lenkiški
vietovardžiai — lenkų rašyba.
Vientelė išimtis — Varšuvos
ir Krokuvos pavadinimai; čia
jis panaudojo angliškus War-
saw ir Cracow pavadinimus.
Taip pasielgė su vardais ir
pavardėmis — leidinyje yra
lietuviškų, lenkiškų ir gudiš-
kų pavardžių.

S. Daukša dar atliko papil-
domą paslaugą, būtent, prie
tam tikrų knygų skyrių prie-
dėmą paaiškinimus sąvokų ir
įvykių, su kuriais jaunimas
ar kitatautis skaitytojas ne-
bus susipažinęs. Skaitytojo
orientacijai yra 30 tokių ver-
tėjo paaiškinimų (“translator’s
notes”).

Leidinyje yra trys žemėlai-
pai. Pačiame gale yra garbės
rėmėjų, rėmėjų ir aukotojų
sąrašai.

PETRAS ČESNULIS, IN THE SHA-
DOW OF THE WHITE EAGLE.
Paris, Ontario, 1983, I-XXXII
ir 267 psl., kietais apdarais,
kaina \$15; gaunama pas auto-
rių (Petras Česnulis, 70 Main
St., Paris, Ontario, Canada).

Gruodis – spaudos mėnuo

JAV LB kultūros taryba ir
Kanados LB kultūros komisija
skelbiame, kad 1983 metų gruodis
yra spaudos mėnuo. Skati-
name atsiminti, kad be savo-
sios spaudos nebus nei samo-
ningo lietuvių, nei laisvos Lie-
tuvos. Kasmet suklebėjusios
spaudos sąlygos įveda paramos
mūsų duosnume, išminty-
je, patriotizme.

1. Išlaikykime, ką turime. Ne-
atsisakykime nei laikraščių,
nei žurnalų, kuriuos prenume-
ruojame.

2. Švenčių dovanoms sau,
šeimos nariams, bičiuliams
teikime spaudos prenumeratas
bei knygas.

3. Lietuviškos radijo progra-
mos — reikšmingas gyvojo žo-
džio žinių ir tautinės dvasios
šaltinis.

Vis gausiau remkime ir jas.

Visų pastangomis ir aukomis
lietuvių išeivijos dar daug
kartų gali išlikti tautiškai gy-
vos dvasia, kalba ir papročiais.
Sava spauda, knyga, radijas —
būtiniausi vadovai į savąjį ry-
tojį.

Atsiųsta paminėti

Rūta-Kleva Vidžiūnienė, VIENO
VAKARO MELANCHOLIJA. No-
velės. Viršelis ir aplankas dail.
Elenos Urbaitytės. Lietuviškos
Knygos Klubas. Čikaga 1983 m.,
221 psl. Kaina — \$7.00 JAV.

Antanas Musteikis, DANGAUS
IR ŽEMES ŠAKNYS. Romanas.
Viršelis ir aplankas dail. Vidos
Stankienės. Lietuviškos Knygos
Klubas. Čikaga 1983 m., 339 psl.
Kaina — \$10.00 JAV.

ATEITIS. Ateitininkų Fede-
racijos katalikiškos-lietuviškos
orientacijos mėnesinis žurnalas,
1983 m. 6 nr., skirtas a.a. kunigui
Stasiui Ylai. Vyr. red. — kun. dr.
K. Trimakas, administratorius —
J. Polikaitis, 7325 S. Sacramento
Ave., Chicago, IL 60629, USA. Me-
tinė prenumerata — \$12.

“Tai jūs iš Charles Bronsono krašto?”

ALGIRDAS GUSTAITIS

Filmų pasaulyje gerai ži-
nomas Sean Connery ekrane
patraukia veiksmingumu, tvir-
ta išvaizda, gudrumu, taikliu
humoru. O kaip atrodo gyvenime,
iš arti?

Maždaug 21-rius metus vai-
dino Ian Fleming nuostabių
keistenybių knygas, perpint-
as keistumais, nuotykiiais,
intrigomis, gražiomis moteri-
mis. Vis tai anglų slaptosios
žvalgybos geriausio agento
007 žygdarbiai arba James
Bond pergyvenimai, aiškinant
paslaptis, pagrobimus, žudy-
nes, įsilaužimus. Šios rūšies
filmuose Sean Connery visuoi-
tinai pagarsėjo. Ilgesnį lai-
ką pasitraukęs iš serijinių
James Bond arba 007 filmų,
1983 m. dalyvavo keistų per-
gyvenimų filme “Never Say
Never Again” (Niekad nesakyk
niekad). Ta proga turėjo už-
sienio spaudoje konferenciją.

Pilnutėliame dideliame kam-
baryje norinčių duoti klaui-
simus daugybė. Pasikalbėji-
mai truko daugiau kaip va-
landą.

Filmuose jisai būna gražiai,
elegantiškai pasipuošęs, o i
pasikalbėjimą atvyko kasdie-
niškai apsirengęs. Baigus fil-
mavimus, nusivilko jį vargi-
nančius gražuosius, bet var-
žančius drabužius ir prašė at-
leisti, nes atvyko kaip pas ge-
rus bičiulius be iškilmingos
aprangos.

— Ar tiesa, kad vieną mili-
joną dolerių paaukojojo skot-
ams? Ar neturite angliško
kraujo, kad taip parėmėte
skotus?

— Mano gyslose nėra nė
lašo angliško kraujo. Aš esu
skotas. Taip, savo tautiečiams
paskyriau vieną milijoną do-
lerių. Kodėl? O todėl, kad esu
skotas, jie — mano tautos žmo-
nės. Tuos pinigų nebuvo sun-
ku sutaupyti, nes vieno filmo
pradžioje, kaip pradinį atly-
ginimą gamintojas įteikė mili-
jono dolerių čekį. Tai ir vis-
kas.

— Ką darote savo malonu-
mui greta filmo?

Jis šypsosi, žiūri į paklau-
sėją — gana gražią moterį. Visi
pradeda juoktis. Satyriškai jis
ją klausia:

— O ką jūs darote savo malo-
numui laisvalaikiais?

Visi dar labiau juokiasi, net
kvatoja. Tarp eilės klausimų
išskyla šis:

— Kodėl nerašote biografi-
nės knygos? Visuomenė jos
laukia, greitai išpirktų. Žmo-
nės nori apie jus sužinoti
kiek galint daugiau.

— Nenoriu rašyti, nes dau-
gelis žmonių būtų įžeisti,
supykty, užsigautų. Gyveni-
me patyriau daug keistenybių.
Jas parašius paaiškėtų tari-
ningo lietuvių, nei laisvos Lie-
tuvos. Kasmet suklebėjusios
spaudos sąlygos įveda paramos
mūsų duosnume, išminty-
je, patriotizme.

1. Išlaikykime, ką turime. Ne-
atsisakykime nei laikraščių,
nei žurnalų, kuriuos prenume-
ruojame.

2. Švenčių dovanoms sau,
šeimos nariams, bičiuliams
teikime spaudos prenumeratas
bei knygas.

3. Lietuviškos radijo progra-
mos — reikšmingas gyvojo žo-
džio žinių ir tautinės dvasios
šaltinis.

Vis gausiau remkime ir jas.

Visų pastangomis ir aukomis
lietuvių išeivijos dar daug
kartų gali išlikti tautiškai gy-
vos dvasia, kalba ir papročiais.
Sava spauda, knyga, radijas —
būtiniausi vadovai į savąjį ry-
tojį.

Atsiųsta paminėti

Rūta-Kleva Vidžiūnienė, VIENO
VAKARO MELANCHOLIJA. No-
velės. Viršelis ir aplankas dail.
Elenos Urbaitytės. Lietuviškos
Knygos Klubas. Čikaga 1983 m.,
221 psl. Kaina — \$7.00 JAV.

Antanas Musteikis, DANGAUS
IR ŽEMES ŠAKNYS. Romanas.
Viršelis ir aplankas dail. Vidos
Stankienės. Lietuviškos Knygos
Klubas. Čikaga 1983 m., 339 psl.
Kaina — \$10.00 JAV.

ATEITIS. Ateitininkų Fede-
racijos katalikiškos-lietuviškos
orientacijos mėnesinis žurnalas,
1983 m. 6 nr., skirtas a.a. kunigui
Stasiui Ylai. Vyr. red. — kun. dr.
K. Trimakas, administratorius —
J. Polikaitis, 7325 S. Sacramento
Ave., Chicago, IL 60629, USA. Me-
tinė prenumerata — \$12.

kad laikas pasakyti, ką šir-
dyje nešioju. Manau, ir jūs
kiekvienas čia esančių savo
atsiminimuose slepiate daug,
bet niekur nerašote, kad ne-
kiltų taifūnai ir uraganai.

Spausdamas Sean Connery
ranką pasakiau, kad aš irgi
iš nelabai didelės tautos,
esu lietuvis.

— Tai jūs iš Charles Bron-
son krašto? — smagiai tarė.

Nustebau tokia staigia, tie-
sia reakcija. Prašiau, gal
kuria proga galėtų raštu,
vaidyba ar gyvu žodžiu pami-
nėti lietuvių tautą, nes dab-
ar Lietuva okupuota Sov. Są-
jungos.

— Siek tiek žinau apie lie-
tuvius. Gal kada bus proga kur
nors prisiminti jūsų kraštą.

— O kaip su sekančiu milijo-
nu? Ar pasirinkote jam kraštą?
Jisai šypojoši ir draugiš-
kai stuktelėjo man per petį.

Filma “Never Say Never
Again” jis finansavo, bet dau-
giau jokių kitų filmų nefinan-
suos, nes tokiuose reikaluose
jis nėra sėkmingas. Filmo di-
rektorius — Irvin Kershner,
muzika Michel Legrand, vai-
dina Sean Connery, Klaus Ma-
ria Brandauer, Max von Sydow,
Barbara Carrera, Kim Basin-
ger, Bernie Casey, Alec Mc
Cowen ir Edward Fox kaip “M”.
Parengta pagal Kevin McClo-
ry, Jack Whittingham ir Ian
Fleming raštus.

Etninės spaudos suvažiavimas

Š. m. lapkričio 12-13 d.d. Ka-
nados Etninės Spaudos Fede-
racija turėjo suvažiavimą
Otavoje, “Deltos” viešbutyje.
Suvažiavime dalyvavo iš Bri-
tų Kolumbijos, Manitobos,
Kvebeko ir Ontario provincij-
ų etninės spaudos 27 atsto-
vai ir keletas svečių. Kitose
provincijose nėra provincinių
etninės spaudos organizacijų.
Buvo padaryti pranešimai iš
kiekvienos provincijos apie
etninės spaudos veiklą. Suva-
žiavimas nusprendė pakeisti
organizacijos vardą nauju
“Canada Multilingual Press
Federation”. Atitinkamai bus
pakeisti ir provincinių orga-
nizacijų vardai. Žodis “ethnic”
kaikurios spaudos buvo pradė-
tas vartoti neigiama prasme.

Darbo ir imigracijos minis-
terijos atstovas J.C. Best su-
pažindino suvažiavimą su Ka-
nados imigracijos planu per
ministerijos suruoštus pietus.

Sekmadienį daugiakultūrijų
reikalų ministras D. M. Col-
lenette pasveikino suvažiavi-
mą per ministerijos suruoštus
pietus ir pranešė, kad patvir-
tino prašytą paramą daugia-
kalbės spaudos 25 metų feda-
racijos veiklos istorijai išieisti.

Suvažiavimas išrinko naują
pirmininką V. Mauko (slovėną)
ir kitus valdybos narius iš To-
ronto. Ontario etninės spau-
dos delegacijoje buvo ir “TŽ”
atstovas V. Matulaitis. M.

Kanklininkė MIRGA BANKAITYTĖ iš Klevelando atliks muzikinę pro-
gramą rašytojo Vinco Krėvės minėjime Toronte š. m. gruodžio 4 dieną

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuviškoji “Galerija” Čika-
goje spalio 8-29 d.d. lankytojs
pakvieta į originalią dail. Zitos
Sodeikienės parodą, kurioje tebu-
vo vienas 8 pėdų augščio ir 84 pė-
dų ilgio tapybos kūrinys “Berlyno
siena”, sudarytas iš atskirų su-
jungtų ciklų. Juose vaizduojama
laisvės simbolio — peteliškės ke-
linė už geležinės uždangos, at-
spindinti visuotinį susinaikinimą,
mirtį ir atgimimą vikro pavidale.
“Berlyno siena” papildė muzikinę
dalis ir pačios Z. Sodeikienės poe-
zija apie peteliškę. Tai turbūt di-
džiausias kūrinys dabartinių mūsų
dailininkų istorijoje, atskleidęs
II D. karo metais Europą ištiku-
są tragediją.

A. a. kun. Stasio Ylos knyga
“M. K. Čiurlionis: kūrėjas ir žmo-
gus” tikimasi atspausdinti d a r
prieš Kalėdas Čikagoje. M. Mor-
kūno spaustuveje. Ją rūpinasi
Amerikos Lietuvių Bibliotekos
leidykla.

Dail. Antanas Mončys, gyve-
nantis Paryžiuje, savo tapybos ir
skulptūros darbų parodą rugsėjo
26 — spalio 15 d.d. surengė Mont-
rouge vietovėje, jaunimo kultūros
namuose.

Dail. Vytauto Igno grafikos dar-
bų paroda spalio 15-16 d.d. buvo
surengta Pietinio Bostono Lietu-
vių Piliečių Draugijos skautų sa-
lėje. Ją atidarė vyr. skautininkas
Česlovas Kiliulis, apie dail. V. Ig-
ną bei jo kūrybą kalbėjo Lietuviš-
kosios Skautybės Fondo valdybos
vicepirm. dr. Jurgis Gimbutas,
atstovavęs parodos rengėjams.
Šiai savo parodai dail. V. Ignas
buvo sutelkęs 22 lino ir medžio
raižinius. Jis taipgi skaidrėmis ro-
dė ir kitus savo kūrinius.

Klevelande veikiantis M. K.
Čiurlionio ansamblis, spalio 14 d.
netekęs savo išteigėjo ir vadovo
a. a. Alfonso Mikulskio, tęsia jo
pradėtą darbą. Lapkričio 6 d. bu-
vo sušauktas Čiurlioniečių pasi-
tarimas Klevelando Lietuvių Na-
muose. Liūdinti Ona Mikulskienė
priminė, kad Čiurlionio ansamblį
išliko trys skaudžios krizės: pasi-
traukimas iš Vilniaus, kai Lietu-
vą vėl okupavo Sovietų Sąjunga,
emigracija iš V. Vokietijos į JAV
bei kitus pasaulio kraštus ir staigi
a. a. A. Mikulskio mirtis. Ji taipgi
pabrėžė velionies norą išlaikyti
Čiurlionio ansamblį išeivijoje,
kol Lietuva vėl atgaus neprikla-
sumybę. Čiurlioniečiai nutarė
vykdyti testamentinius savo stei-
gėjo ir vadovo žodžius. Posėdyje,
kuriam vadovavo ilgametis Čiur-
lionio ansamblio valdybos pirm.
Vladas Plečkaitis, buvo nutarta
naujuoju vadovu pakviesti an-
samblio koncertmeisterį Rytą Ba-
bicką, ilgus metus dirbusį su A.
Mikulskiu. R. Babickas kvietimą
priėmė malda primenantis žo-
džiais: “Dieve, padėk ištesėti!”
Valdybos pirmininku vėl buvo per-
rinktas jai jau 20 metų vadovau-
jās V. Plečkaitis. Jam pavesta su-
daryti naują valdybą. Lapkričio
13 d. Čiurlioniečiai dalyvavo a. a.
A. Mikulskio skirtose Mišiose
Dievo Motinos parapijos švento-
vėje. Jomis užbaigtas mėnesis tru-
kęs gedulas. Lapkričio 20 d. Čiur-
lionio ansamblio pradėjo repeti-
cijas su naujuoju vadovu R. Ba-
bicku.

Lietuvių Foto Archyvas tradi-
cinę XII-ją nuotraukų parodą su-
rėngė spalio 21-30 d.d. Čikagos
Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio
galerijoje. Organizatorių vardu
dalyvių ir svečių pasveikino Sta-
sys Žilevičius, pasidžiaugdamas,
kad fotografijos menu vis labiau
domisi ne tik vyresnieji, bet ir jau-
nimas. Dvylikoje parodų dalyvavo
daugiau kaip 200 fotografų, joms
pateikdami apie 1.600 nuotraukų.
Siemietinė parodona įsijungė
27 fotografai, kurių 142 nuotrau-
kas atrinko speciali komisija — E.
Būtėnas, R. Jeliūnaitė ir St. Žile-
vičius. Dalyvių eilėse buvo 16 vy-
rų ir 11 moterų. Parodona buvo
įjungtos 62 spalvotos ir 80 nespalt-
votų nuotraukų. Garbės svečiais
siemet dalyvavo Algimantas Ke-
zys, SJ, ir Eugenijus Būtėnas.
Premijas paskirstė vertintojų ko-
misija — Bill Arsenauff, Fr. Knapp
ir R. Žukas. Spalvotų nuotraukų
grupėje I premiją laimėjo Romas
Bartuška, II — Felicija Banytė,
III — St. Žilevičius. Nespaltvotų
nuotraukų grupėje I premija teko
Jonui Kupriui, II — Kazui Dau-
gėlai, III — Ramintai Jeliūnaitė.
Garbės žymesnis įteikti V. Alek-
sandranui ir R. Končiūtei. Lai-
mėtojams specialius pažymėjimus
bei dovanas įteikė Lietuvių
Foto Archyvo tarybos pirm. dr.
Stasys Budrys su valdybos pirm.
A. Keziu, SJ.

Lietuvių Foto Archyvas tradi-
cinę XII-ją nuotraukų parodą su-
rėngė spalio 21-30 d.d. Čikagos
Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio
galerijoje. Organizatorių vardu
dalyvių ir svečių pasveikino Sta-
sys Žilevičius, pasidžiaugdamas,
kad fotografijos menu vis labiau
domisi ne tik vyresnieji, bet ir jau-
nimas. Dvylikoje parodų dalyvavo
daugiau kaip 200 fotografų, joms
pateikdami apie 1.600 nuotraukų.
Siemietinė parodona įsijungė
27 fotografai, kurių 142 nuotrau-
kas atrinko speciali komisija — E.
Būtėnas, R. Jeliūnaitė ir St. Žile-
vičius. Dalyvių eilėse buvo 16 vy-
rų ir 11 moterų. Parodona buvo
įjungtos 62 spalvotos ir 80 nespalt-
votų nuotraukų. Garbės svečiais
siemet dalyvavo Algimantas Ke-
zys, SJ, ir Eugenijus Būtėnas.
Premijas paskirstė vertintojų ko-
misija — Bill Arsenauff, Fr. Knapp
ir R. Žukas. Spalvotų nuotraukų
grupėje I premiją laimėjo Romas
Bartuška, II — Felicija Banytė,
III — St. Žilevičius. Nespaltvotų
nuotraukų grupėje I premija teko
Jonui Kupriui, II — Kazui Dau-
gėlai, III — Ramintai Jeliūnaitė.
Garbės žymesnis įteikti V. Alek-
sandranui ir R. Končiūtei. Lai-
mėtojams specialius pažymėjimus
bei dovanas įteikė Lietuvių
Foto Archyvo tarybos pirm. dr.
Stasys Budrys su valdybos pirm.
A. Keziu, SJ.

Lietuvos dailės parodų rūmuose
Vilniuje savo akvarelių parodą
surengė dail. I. Budrys, skulptū-
ros ir grafikos darbų — dail. J.
Možuraitė-Klemkienė. Dail. I.
Budrys buvo sutelkęs apie 120 kū-
rinių, susietų su akvarelių ciklais
tautosakos motyvais, skirtų Vil-
niaus ir gimtajai Žemaitijai. Jo
akvarelių yra įsigijusios Mask-
vos, Madrido, Paryžiaus bei kitų
miestų paveikslų galerijos. Vy-
resniosios kartos dail. J. Možū-
raitė-Klemkienė yra Vilniaus dai-
lės instituto docentė, baigusi Kau-
no taikomosios dailės institutą,
kur jai teko mokyti pas žymiuo-
sius skulptorius B. Pundzių, J.
Mikėną ir kt. Jos skulptūros puo-
šia klinikinę Kauno ligoninę. Ji
taipgi yra sukūrusi daug žinomų
Lietuvos mokslo ir kultūros vei-
kėjų biustų. Parodai buvo patei-
kusi apie 70 kūrinių. V. Kst.

Penkerius metus kraštotyri-
ninkai, vadovaujami Lietuvos Moks-
lo Akademijos istorijos instituto
vyr. mokslinio bendradarbio Vy-
tauto Urbanavičiaus, tyrinėjo
Obelių senkapius. Jie aptiko tūk-
santčius vertingų radinių — darbo
įrankių, ginklų, papuošalų, bui-
tinių daiktų. Praėjusią vasarą
ypač vertingų radinių buvo rasta
Obelių ežero dugne. Sutelktos me-
džiagos paroda buvo surengta
Ukmergės kraštotyros muziejuje.

1983 m. Sovietų Sąjungos pre-
mija už Vilniaus dramos teatro
architektūrą paskirta broliams
architektams Algimantui ir Vytau-
tui Nasvyčiams, konstruktoriui
inž. Janinai Marozienai ir staty-
bininkui inž. Algirdui Vapšui.
Kitą premiją su televizijos filmo
“Ilgas kelias per kopas” kūrėjais
laimejo vilnietis aktorius Juozas
Kisielis.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
		180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 1 metų	9 %
Antradieniais	10-3	term. indėlius 2 metų	9 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 3 metų	10 %
Ketvirtadieniais	10-8	pensijų s-ta	9 %
Penktadieniais	10-8	spec. taup. s-ta	8 %
Šeštadieniais	9-1	taupomajai s-ta	7 1/2 %
Sekmdieniais	9-12.30	depozitų-čekių s-ta	6 %
DUODA PASKOLAS:		asmenines nuo	12 %
		mortgičius nuo	10 1/4 - 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiamie narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaidas (money orders) ir kėlionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų
Handy-Man remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO Real Estate Ltd.
Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibalgė namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažūrėkite į mūsų kainas. Prašykite "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti vakarų Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei
dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai.
Parduodu varžtus automobiliams.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai 533-8451, 533-8452

Toronto šokėjas atžalynietis JULIUS SLABOSEVIČIUS, prieš išeidamas scenon, džiaugiasi mamytės pagalba Nuotr. B. Tarvydo

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rinti, nors prancūzų kalbos pamokos yra privalomos tokiose gimnazijose. Šia nuolaida betgi tegalės pasinaudoti angliškų gimnazijų abiturientai tik nuo 1986-87 mokslo metų. Iš Kvebeke anglų kalba veikiančių institucijų nebus reikalaujama, kad visi tarnautojai būtų dvikalbiai, jeigu jose bus atliekamos paslaugos ir prancūzų kalba. Mokyklų taryboms, ligoninėms, savivaldybės vidinius ryšius galės tvarkyti anglų kalba. Įmonių bei krautuvų išskabos ir toliau bus leidžiamos tik prancūzų kalba. Išimties tesusilaiks krautuvės bei restoranai, kurių prekės ar gaminiai turi užsieniošką atspalvį. Tai daugiausia palies etnines grupes. Pvz. itališkas restoranai savo išskabą galės turėti prancūzų ir italų kalbomis. Skotišką aprangą pardavinėjanti krautuvės prancūzišką užrašą galės papildyti ir anglišką. Tačiau kitos angliškos krautuvės, pardavinėjančios su tautybe nesusietas prekes, turės palikti tik prancūzišką išskabą, nors didžioji klientų dalis būtų anglai. Numatomos nuolaidos nėra didelės. Kaikurie prancūzų kalbos įstatymo nr. 101 paragrafai pažeidžia Kanados konstitucijon įrašytas žmogaus teises. Dėl jų galutinį sprendimą anksčiau ar vėliau turės padaryti augščiau siasis Kanados teismas, bet ta konstitucija buvo priimta be Kvebeką valdančios premjero R. Levesque vyriausybės sutikimo.

Ontario vyriausybė nutarė padidinti visiems privalomą minimalų valandinį atlyginimą, įvestą 1981 m., paliestantis siautusias infliacijos. Tas valandinis atlyginimas buvo \$3.50 beveik visiems darbininkams, \$3 — padavėjams ir padavėjomis alkoholinius gėrimus turinčiuose restoranuose, \$2.65 — vakarais dirbančioms moksleiviams iki 18 metų amžiaus, \$3.75 — statybų darbininkams. Šie minimalūs atlyginimai bus padidinti 35 centais 1984 m. kovo 1 d. ir 15 centų tu metų spalio 1 d. Tada pagrindinis minimalus atlyginimas pakils iki \$4, paliesdamas apie 200,000 dirbančiųjų, kurių eilėse yra daug moterų. Augščiausia minimalų valandinį atlyginimą Kanadoje — \$4.25 dabar jau turi Saskatchewano provincija.

Nelegalių ateivių problema Kanada bando išspręsti jiems antrą kartą paskelbta amnestija. Ja gali pasinaudoti tie asmenys, kurie Kanadoje nelegaliai yra išgyvenę penkerius ar daugiau metų. Jie gali kreiptis į Otavoję šiam tikslui specialiai sudarytą imigracijos komitetą ir prašyti oficialaus ateivio statuso iki 1984 m. kovo 30 d. Iki tos dienos prašymus gali įteikti ir policijos sulaikyti nelegalūs ateiviai. Spėjama, kad Kanadoje yra apie 50,000 nelegalių ateivių, tačiau niekas nežino kiek yra tokių, kurie čia jau yra praleidę penkerius ar daugiau metų. Lig šiol komitetas gavo 182 prašymus, patenkino 111. Darant sprendimą, atsižvelgiama į prašytojo

Kanadoje nelegaliai praleistus metus, ryšius su šeimos nariais, neįsijungimą į nuskaltimus, nelegalaus atvykimo priežastis, dabartinę būklę atvykėjo krašte. Pabrėžiama, kad po 1984 m. kovo 30 d. nelegalūs ateiviai daugiau tokių nuolaidų nesusilaiks, nes tokios dažnos išimties skatinčių nelegalių ateivių antplūdis.

Toronto lankėsi žymusis filmų aktorius Charlton Heston, atmetantis branduolinių nusiginklavimą. Jis pažėrė įdomių minčių, susietų su JAV sušprogdintomis branduolinėmis bombomis Hirošimoje ir Nagasakyje, kai jam pačiam tada teko būti kariuomenėje. Esą visi rauda, kad nuo tu bombų žuvo 150,000 japonų, bet niekas nepagalvoja, kad jos užbaigė II D. karą. Be jų būtų reikėję pradėti sąjungininkų išsikėlimą Japonijon, kuris galėjo pareikalaus keturių milijonų gyvybių. Strategai buvo apskaičiavę, kad Japonijos užėmimo būtų žuvęs milijonas sąjungininkų karių ir trys milijonai japonų. Ch. Hestonas priminė ir kitą daugelio užmirštą faktą: kad jau praėjo 38 metai nuo II D. karo pabaigos be III D. karo. O tai buvo pasiekta kaip tik branduolinių ginklų dėka, nes jie tokį karą padarė neįmanomą. Kas gi norės pradėti branduolinį karą, kai jo negalima laimėti be milžiniškų aukų visai žmonijai? Vyksta tik vietinio pobūdžio nedideli karai, bet III D. karo išvengiama. Tad branduoliniai ginklai turi ir gerąją pusę.

Nauja jaunimo valdyba

Lapkričio 19 d. įvyko Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos suvažiavimas. Susirinko per 20 atstovų iš Toronto, Hamiltono, Montrealio, Delhi ir Londono.

Po atidarymo Sigutė Lenkauskaitė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ryšininkė iš Kveleto, perdavė Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos sveikinimą. Morkus Sungaila padarė pranešimą apie pavergtų šalių sporto olimpiadą "Free Olympiad", kuri įvyks 1984 m. vasarą. Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė skaitė paskaitą tema "Kodėl veikti?"

Po pietų Zita Bersėnaitė, buvusios Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos pirmininkė, kalbėjo apie Kanados lietuvių jaunimo veiklą ir veiklos problemas. Per diskusijas buvo gvildinama veikėjų stoko problema, išeivijos ateitis bei kiti klausimai.

Posėdžio pabaigoje taryba vienbalsiai išrinko naują valdybą: Siga Bersėnaitė — pirmininkė, Jūratė Uleckaitė — vice-pirmininkė, Nijolė Vytaite — ryšininkė, Darius Čuplinskas — sekretorius, Dana Čepaitė — išdininkė, Rūta Kuraitė — tarybos pirmininkė. Šios valdybos svarbiausias uždavinys — per sekančius dvejus metus sudaryti visos Kanados lietuviško jaunimo sąrašus, kurie bus reikalingi informacijai skleisti ir veiklai koordinuoti.

Suvažiavimas baigtas smagiais šokiais šeštadienio vakarą.

KLJS valdyba

Ateitininkų žinios

Sveikiname Toronto studentus ateitininkus — Antaną Rašmą ir Ritą Rudaitytę, laimėjusius kun. P. Azūbalio vardo stipendijas.

Naujas JAS CV aplinkraštis pasiekė Torontą. Kartu pridėta anketa apie jaunučius, jaunių, jų skaičių, veiklą ir t.t. Dabartinė pirm. Ramunė Račkauskienė norėtų sužinoti apie siūlymą vasaros stovyklą rengti tik vieną savaitę. Prašomi atsiliiepti tėvai ketinantys siųsti vaikus į stovyklą. Jos adresas: 10425 So. Kenton, Oak Lawn, Ill. 60456, USA.

Ateitininkų Šalpos Fondas skelbia vaju lapkričio-gruodžio mėnesiais. Tikimasi sulaukti daugiau paramos jaunimo šalpai sustiprinti. Aštriai kylant nuliutevėjimo grėsmei, organizuota ateitininkų jaunimo veikla darosi pirmaeilio rūpesčiu. Remkime fondą: "Ateitis Foundation", 2639 W. 86th Street, Chicago, Ill. 60652, USA.

Federacijos vado bei tarybos narių rinkimo lapeliai jau išsiųsti. Dabartinis fed. vadas J. Laučka kviečia visus paremti kandidatuojančią dr. K. Pemkų. Balsuojama už 15 iš 20 kandidatų į tarybą. Balsavimų lapeliai grąžinami iki gruodžio 3 d. L. U.

Skautų veikla

• Mūsų nuolatinis rėmėjas St. Kuzmas, talkinamas Toronto skautininkų-kių, lapkričio 20 d. surengė jau antrą Romuvai paremti koncertą, kuris praėjo su pasisekimu. Programą atliko E. Blandytė, O. Jameikienė ir muz. J. Govėdas. 65 m. sukaktis prisiminta po koncerto vakarieneje. LSS tarybos pirm. v.s. fil. S. Miknaitis pasakė kalbą ir įteikė menišką koplytėlės O. Indrelienei ir s. B. Abromaitienei už nuolatinę lėšų teikimą "Skautų Aidiui".

• Iš Čikagos į torontiški 65 m. sukakties minėjimą buvo atvykę LSS tarybos pirm. v.s. fil. S. Miknaitis ir v.s. J. Paronis. Jiedu turėjo pasitarimus su suaktyvinės stovyklos ūkio vadovais.

• Romuvai aukėjo po \$100: N. Merkeliene ir J. Strazdas; po \$50: O. Indreliene ir A. H. Stepačiai; po \$25: St. Grigaliūnas ir K. Budrevičius; po \$20: kun. J. Staškus ir V. Kalendrienė; po \$12: N. Pečiulytė ir B. Danaitienė; po \$10: B. Sapionienė, kun. dr. P. Gaida, J. Varnavičius, J. Pacevičienė, V. Stočkus ir A. Jucys; \$7: L. Šeškus; po \$5: H. Žmuidzinienė, K. Gaputis, E. Lorencienė ir P. Jankauskas; po \$2: A. Arūnienė ir K. Bubliauskienė. Skautiškas aciū. Č. S.

Gery Loughheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

SPORTAS
"Toronto Star" 1983.X.25 išspausdino ilgą Steve Szkotak straipsnį apie buvusį pasaulinį bokso čempioną Jack Sharkey — Juozą-Paulių Žutauską, sulaukusį 80 m. amžiaus ir gyvenantį Eppinge, N.H. Minima jo lietuviška kilmė, jo boksinės kovos ir jo laimėjimas pasaulinio čempionato prieš vokiečių Max Schmelingą 1932 m. Straipsnis paruoštas UPI agentūros. Tai rodo, kad jis buvo panaudotas ir kitų laikraščių. Neteko pastebėti, ar lietuvių spaudos atstovai aplankė tą žymųjį lietuvių jo 80-čio progą.

AUŠROS ŽINIOS

Etobicoke Recreation League krepšinio pirmenybėse lapkričio 22 d. Vincent Massey gimnazijos patalpose Aušros vyrai pralaimėjo Lennox komandai 101:87 (50:43). Šias rungtynes Aušros komanda žaidė be savo centro puolėjo J. Zulio.

Aušros komandoje žaidė S. Kacnevičius 26, R. Underys 6, K. Barusevičius 13, V. Gataveckas 6, A. Valickas 13, E. Norkus 9, V. Dementavičius 12, A. Nakrošius 2.

York B League krepšinio pirmenybėse lapkričio 23 d. York Humber gimnazijos patalpose Aušros vyrų II komanda pralaimėjo Kenwood komandai 94:85 (44:36). K.S.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
8 1/2 % už 90 dienų term. indėl.		už asmenines paskolas nuo	12 %
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
9 % už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuosimčiu	
9 1/2 % už 2 m. term. indėlius		1 metų	10 1/4 %
10 % už 3 m. term. indėlius		2 metų	11 1/2 %
9 % už pensijų planą		3 metų	12 1/4 %
9 % už namų planą		(fixed rate)	
8 % už specialią taup. s-tą		su keičiamu nuosimčiu	
7 1/2 % už taupymo s-tas		1, 2 ar 3 metų	10 1/4 %
6 % už čekių s-tas (dep.)		(variable rate)	

AKTYVAI virš 37 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kėlionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489-1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A.E. LEPAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
* Nemokamas namo įkainojimas *
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šiaučiuilenei

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo
Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate
Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS LIETUVOJE
Valdas Kazlauskas, Kauno kūno kultūros instituto studentas, Maskvoje įvykusiose 20 km ėjimo varžybose pasiekė naują Europos rekordą, šį nuotolį nužingsnavęs per 1 val. 20 min. 39 sek. Ankstesnis rekordas 1 val. 20 min. 51 sek. priklausė vokiečiui R. Vaigeliui iš R. Vokietijos.
• Naujiem skaitytojams "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tik-tai \$15.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

TORONTONT

Mėnraštis "Speak-Up" spalio mėnesio laidoje išspausdino Ken Reynolds straipsnį "Lithuanians from a left wing political perspective". Jame rašoma apie "Poliphony" žurnalą paskelbtą rašinį apie buvusį lietuvių komunistų laikraštį "Liaudies Balsas", kuris ten laikomas visiems lietuviams atstovaujančiu periodiniu leidiniu ir apie "Poliphony" redaktoriaus prof. R. F. Harney neigiamą pareiškimą apie "T. Žiburius" spaudos klubo susirinkime š. m. sausio 3 d. Prof. R. F. Harney, paskaitęs minėtą rašinį "Speak-Up" žurnale, atsiuntė laišką "TŽ" redakcijai, kuriame sako: "Neabejoju, jūs žinote, kad tame rašinyje yra keletas melagingų tvirtinimų. Niekas nemoka už puslapius "Poliphony" žurnale. Kadangi aš savo klerą pašvenčiau etnokultūros medžiagos apsaugai Kanadoje, jokių būdų negalėčiau sakyti, kad laikraštis yra per daug patriotiškas ("too racial, ethnic"), nors paminėjau jo teikiamą dėmesį tėvynei (homeland). Be to, paminėjau, kad apie "Tėviškės Žiburius" buvo rašyta ankstyvesniame "Polyphony" numeryje ir kad studija reikalinga ne tik apie radikalus, bet ir apie visą prieškarinę imigraciją".

Iš šio ir ankstyvesnių prof. F. R. Harney laiškų "TŽ" redakcijai matyti, kad jo pareiškimai etninės spaudos žurnalistų klube apie lietuvių ir jų spaudą nebuvo tiksliai suprasti ir atpasakoti mūsų bei kitataučių spaudoje. Tikimės, vienašališkas jo straipsnis apie "Liaudies Balsą" "Polyphony" žurnale ateityje bus papildytas platesne ir tikslesne medžiaga.

Giedrės ir Rimo Paulionių naujų namų pašventinimas vyko lapkričio 26 d., dalyvaujant dideliui būriui jų draugų iš jaunimo ir vidurinėsios kartos. Apeigas atliko kun. J. Staškus.

A. A. gailėtingoji sesuo Elena Leonora Bieliauskaitė savo testamentu "Moters" žurnalui paskyrė \$550. Už velionę užprašytos Sv. Mišios.

"Moters" žurnalo leidėjos

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškės Žiburiams": \$100: Olga ir Mykolas Krivickai, Oakville, Ont.; \$50: Irena, Audrė ir Steponas Varankos; \$35: Zita ir Jonas Didžbaliai; \$31: J. J. Pilipavičiai, Rima ir Pat; \$30: Vladas ir Joana Plečkaičiai; \$26: Vacys, Marytė ir Rutėlė Vaitkai; \$25: J. J. Šarūnai, Alvinas ir Vladas Ramanauskai, Marija ir Juozas Vaseriai, P. M. Krilavičiai, Keswick, Ont., Hilda, Diana ir Romas Simanavičiai, Vincas ir Irena Ignaičiai, Gražina ir Hiris Lapai, Valius ir Ada Poškaičiai, H. ir Kęst. Norkai, Hamilton, Ont.; \$22: Gražina, Petras, Antanas ir Paulius Stauskai; \$20: Petras Šcepavičius, Liucija Skripkutė, Hamilton, Ont., Vilijus ir Agatė Karalius, Welland, Ont., Angelė ir Alfonsas Šmigelskiai, Jadvyga Barzdaitienė, Justina ir Aloyzas Ramonai, Oakville, Ont., Innocentas ir Alina Jurcevičiai; \$16: D. ir Br. Staškevičiai, Montreal, P.Q., Viktoras, Onutė ir Danutė Skukauskai; \$15: A. E. Heikiai, Stayner, Ont., J.A.R. Puteirai, Antanas ir Aldona Kilinskai, V. Sinkevičius, Sofija Martinaitienė ir Juozas Žadeikis, Bronius, Elena ir Alvis Kišonai; \$14: Antanas, Jadzė ir dukra Aldona Gedrimai, Hamilton, Ont.; \$11.50: Simas ir Marytė Gudačiai; \$11: Ignas ir Lydija Ramonai, London, Ont.; \$10: Juozas Kvederys, Marytė Raškauskienė, Petras Gaidelis, Vytautas ir Irena Pečiuliai, O. K. Gyrns, Ingersoll, Ont., Boļius Trukanavičius, A. Andrulis, Pranas Eidukaitis, Adolfas Kanapka, Ona Jakimavičienė, Angelė ir Vytas Kulniai, Antanas, Irena Ambraska, Phoenix, JAV, Marija ir Juozas Zažekai, Cambridge, Ont., Jonas Riauba, Ona Urnavičienė, J. ir P. Sičiūnai, J. S. Skučai ir šeima, Montreal, P. Q., A. Pranckevičius, E. P. Vindašiai, Delhi, Ont., Aniceta Aperavičienė, Stasė ir Antanas Žimnickai, Elena ir Vytautas Kriksčiūnai, K. J. Rugiai, Stasė ir Mikas Petruliai, D. V. Simonaičiai; \$6: Arija, Stasys Škema ir šeima; \$5: Albina ir Stasys Kavaliauskai, Viktorija Jasiūnienė.

Toronto yra padaroma daugiau abortų nei gimsta vaikų. Pagal Toronto sveikatos skyriaus statistikas, 1981 m. Toronto gimė 7,597 vaikai, o nužudyti buvo 8,313. Tai žiauri tikrovė, kuri dar pablogės įsisteigus dr. Morgentalerio negimusių kūdikių žudymo įstaigai.

Toronto Lietuvių Namų Švietimo Fondas skiria STIPENDIJAS studijuojančiam jaunimui.

Prašymus siųskite:

L.N. Švietimo Fondas
1573 Bloor St. W.
Toronto, Ontario M6P 1A6

Visi gauti prašymai bus svarstomi **1983 m. gruodžio 30 d.**

Platesnių informacijų keipkitės pas **Teodorą Stanulį 231-4937**

A & L Windows
Savininkai - Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo sturumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas įkainojimas.**

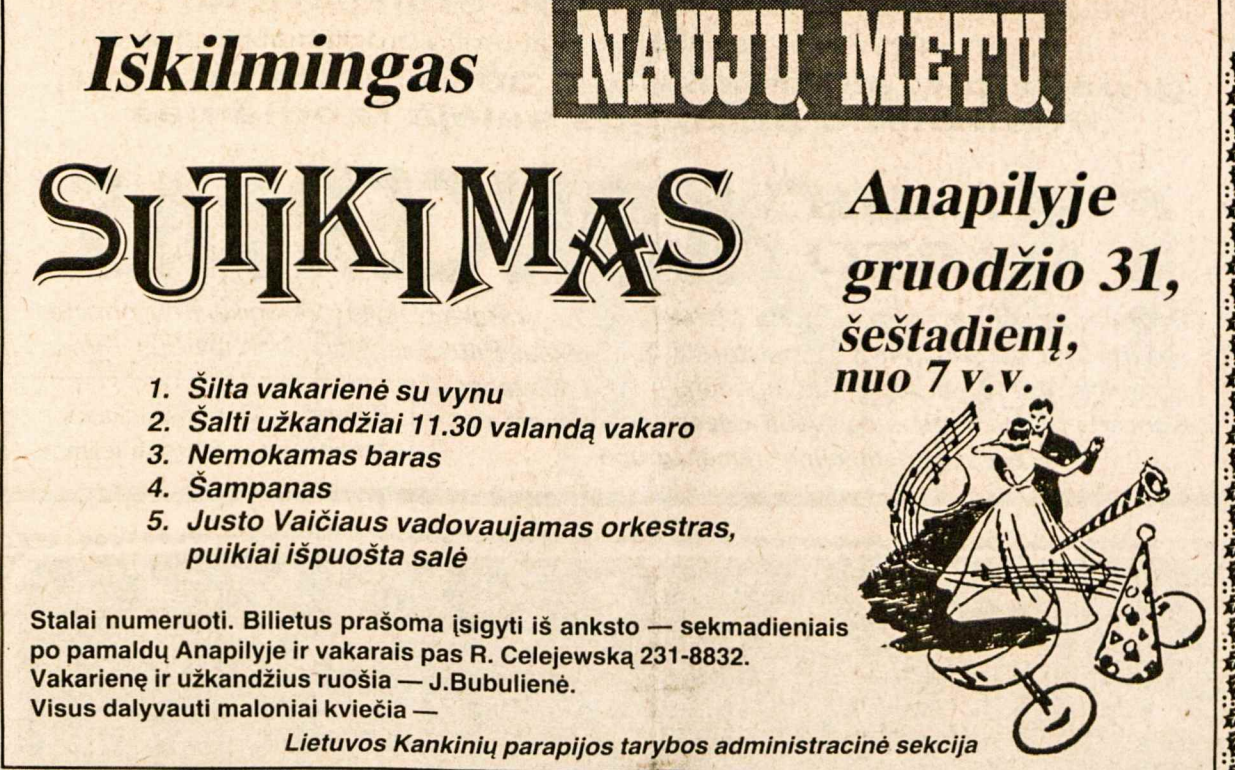
Lietuviams 10% nuolaida Skambinti telefonu **(416) 545-6556** Hamiltone, Toronte ir apylinkėse

DRAUDA
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Iškilmingas NAUJU METU SUTIKIMAS

Anapilyje gruodžio 31, šeštadienį, nuo 7 v.v.

1. Šilta vakarienė su vynu
2. Šalti užkandžiai 11.30 valandą vakaro
3. Nemokamas baras
4. Šampanas
5. Justo Vaičiaus vadovaujamas orkestras, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas R. Celejewską 231-8832. Vakarienę ir užkandžius ruošia — J. Bubulienė. Visus dalyvauti maloniai kviečia — Lietuvos Kankinių parapijos tarybos administracinė sekcija

Nauju Metu SUTIKIMAS
jaukioje Priskėlimo parapijos salėje su

"HARMONIJ A"

gruodžio 31 d. 7 v.v.

Mišrus Niujorko kvartetas "Harmonija" pralinksmins visus puikia Toronte dar negirdėta programa.

7.30 v.v. J. Bubulienės pagaminta ŠILTA VAKARIENĖ: vyniota antis su ananasais ir slyvom, kaulienos pjaušnys su obuolių tyre, įvairios daržovės, keptos bulvės "a la parisienne" ir vynos **ŠALTAS BUFETAS su 30 patiekalų:** keptas paršiukas, suktos mėsos, kumpiai, rūkytas kálakutas, vėžiai, žuvis, įvairiai paruoštos silkės, vaisiai ir t.t. **12 v. ŠAMPANAS**

ŠOKIAI, grojant keturių asmenų orkestrui "Sunset". ĮĖJIMAS, ĮSKAITANT MAISTĄ IR VISUS GERIMUS, \$65. porai, pensininkams — \$60. BILJETUS GALIMA ĮSIGYTI sekmadieniais po 10.15 v. Mišių parapijos salėje, o kitu metu — pas V. Tasecką 279-0363.

A. A. Adelei Norkienei Los Angeles mieste mirus, Danutės ir Mečio Norkų šeima paaukojo "T. Žiburiams" \$50.

A. A. muzikas Albertas Vaičiūlenas palaidotas lapkričio 26 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje. Liko liūdinti žmona Aldona, sūnus, trys dukterys ir sesuo Ir. Vaičiūlenaitė-Kairienė. Vokietijos laikais velionis buvo sudaręs stiprų Blombergo liet. stovyklos chorą, koncertavo daugelyje vietų lietuviams, kitataučiams, anglų kariams ir vokiečiams, ypač jų šventovėse. Laidotu vėse dalyvavo nemažas būrys buvusių blombergiškių.

Lietuvius misijonierius kun. H. Šulcas yra perkeltas į naują vietovę. Dabartinis jo adresas: P. Hermann Schulz, Paroisse Kicukiro, B.P. 1062 — Kigali, Rwanda, Africa. Aukąs jam galima siųsti šiuo adresu: Provincial Treasurer, White Fathers, 1624 21st. N.W., Washington, D.C. 20009, USA. Tai įstaiga, kuri tarpininkauja pinigų persiuntime misijonieriams. Reikia tik pažymėti kuriam misijonieriui skiriama auką ir nurodyti adresą.

Yuri Shymko, Ontario parlamento atstovas ir parlamentinis asistentas socialinių reikalų ministeris, buvo pagerbtas specialiu pokyliu "Sheraton Centre Hotel" viešbutyje lapkričio 16 d. Dalyvavo daug žmonių, kurių tarpe buvo ir grupė lietuvių. Y. Shimko yra nuosirdus lietuvių bičiulis, nekartą kalbėjęs jų iškilinėse ir padėjęs įvairiuose reikaluose. Jis yra buvęs ir Ontario daugiaukultūros tarybos pirmininku, o 1978-1979 m. atstovavęs Parkdale apylinkei Kanados parlamente.

Pensininkų rūmuose "Vilnius" jau apgyventa apie 100 butų. Pastatė yra erdvi salė su virtuve įvairiems susirinkimams bei pramogoms. Ten dar trūksta baldų. Jiems įsigyti aukkojo: Toronto Lietuvių Namai \$15,000; adv. A. Puteiris \$2,000; po \$200: Priskėlimo parapija ir Lydija Novogrodskienė; po \$100: Sofija Gečienė, Jonas Žekas, Marija Andriulevičienė, p. Liutkus, Petrė ir Jurgis Ivanaukai, Paulina Šimkevičienė, Stasys Paciušas, J. Pikelis, Herbertas Stepaits ir Kanados Lietuvių Fondas; po \$50: G. Rutkauskienė, Izabelė Kandratiene, Stasė Vasiliauskienė. Kiti aukkojo po mažiau. Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba visiems nuosirdžiai dėkoja. V.M.

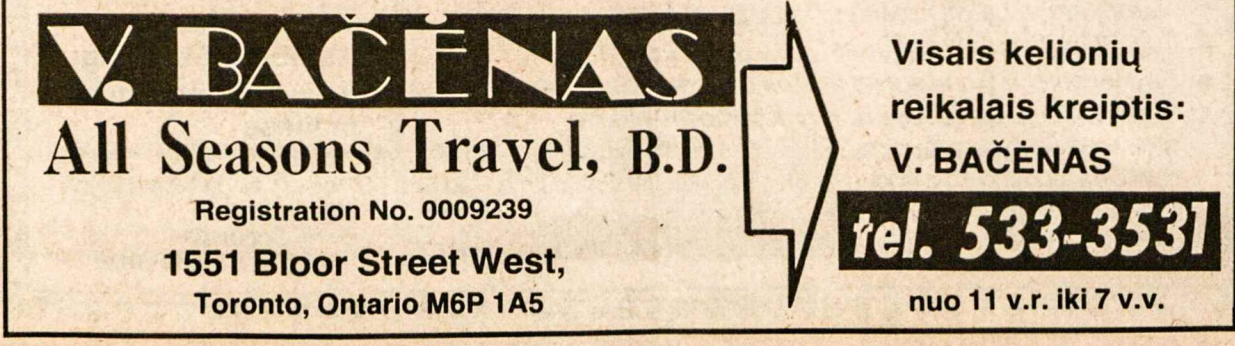
Dr. Victor Kumar-Misir, šeimos ir pirmosios pagalbos gydytojas, išrado sistemą, kuria pasinaudodamas gydytojas galės susikalbėti su betkuria kalba kalbančiu ligoniu. Toronte 38% gyventojų yra įvairių tautybių žmonės, vartojantys 80 kalbų. Minėtos sistemos išradėjas rengia seminarus, kuriuose aiškina bei tikrina savo išradimą.

"Canadian Scene", kanadiečių spaudos agentūra, aprūpinanti etninius laikraščius informacija apie Kanadą, susilaukė naujo redaktoriaus Douglas Amaron, nes buvusi redaktorė Ruth Gordon dėl nesveikatos pasitraukė iš pareigų, kurias ejo 20 metų. Ji nekartą yra dalyvavusi ir lietuvių renginiuose. Jos redaguojamas biuletenis buvo siunčiamas 200 etninių laikraščių ir radijo programų.

Viktoras Janulevičius (dabar Vic Janule) yra iškilęs ir augštas pozicijas JAV-se kaip inžinierius. Pasak jo bendrovės biuletenio, jis sėkmingai vadovavo specifiniam technologijos kursui, kuriame dalyvavo 31 studentas. Yra pasižymėjęs įvairiuose inžinerijos ir administravimo darbuose. Kaip žymus futbolio žaidėjas gavo stipendiją ir universitetą baigė JAV-se. Yra gimęs Vokietijoje, su tėvais gyvenęs Britanijoje ir ten lankęs lietuvišką mokyklą. Gimnaziją baigė Kanadoje, bet lietuviškoje mokykloje mokytis čia neturėjo progos. Yra vedęs amerikietę, turi šeimą ir dažnai aplanko savo tėvus Toronte.

A. ir T. Kojalaičiai šiomis dienomis įteikė \$10,000 jų vardo stipendijų fondui, kuris veikia prie Kanados Lietuvių Fondo. Tokiu būdu A. ir T. Kojalaičių stipendijų fonde kapitalo šiuo metu yra \$48,389.14. Iš šio fondo mokamos stipendijos ne tik Kanados lietuviams, bet ir kitų kraštų studentams ar mokslo laipsnių siekiantiems, taip pat lankantiems lietuvių Vasario 16 gimnaziją. Šiomis dienomis pasiūsta \$500 stipendija lankantiems Vasario 16 gimnaziją torontiešiams M. Balaišytei. Šio stipendijų fondo adresas yra: 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6.

Fondo komisija CBC radijo ir televizijos tinklas iš 800 spalvotųjų mažųjų kandidatų atrinko 8 kūrims, kuriuose bus paruošiami žurnalistai radijo bei televizijos tarnybose. Kursai Toronte truks 5 savaites, po to minėti kandidatai atliks praktiką įvairiose Kanados srityse.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis: **V. BAČENAS**
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Lietuvos kariuomenės sukaktis
Svarbiausias dabarties mūsų ginklas — kovos dvasia

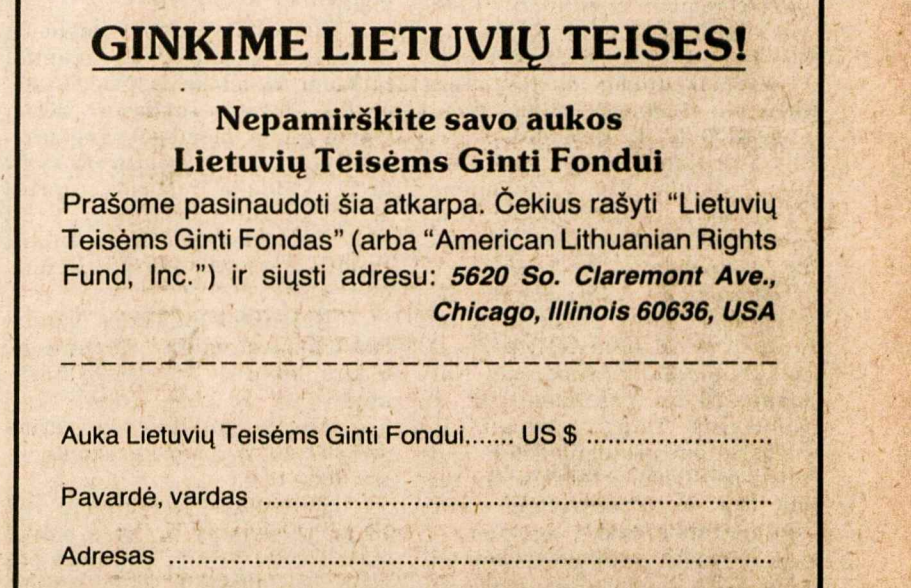
Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa, pakviesta KLB Toronto apylinkės valdybos, lapkričio 27 d. Lietuvių Namuose surengė iškilmę su plačia programa, skirta 65-jai Lietuvos kariuomenės sukakčiai paminėti. Iškilmę pradėjo kuopos pirm. St. Jokūbaitis, primindamas šventės prasmę. Įnešus kūrėjų-savanorių, ramovėnų, šaulių vėliavas, atlikus Kanados himną, kun. J. Staškus perskaitė iškilmę skirtą invokaciją. Pirmoje klausytojų eilėje sėdintys kūrėjai savanoriai buvo pagerbti gėlių prisigimimu. Štai jų pavardės: Vl. Kazlauskas, St. Paciušas, L. Vaštokas, prof. A. Zubrys, St. Banelis.

Estų karo veteranų vardu sveikinimo žodį tarė p. Tomre, latvių Dauguvos vanagų — Zvirgsgals, latvių karo veteranų — p. Ozols. Raštu sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas.

Turiningą, aktualių minčių paskaitą skaitė skautų veikėjas ir spaudos bendradarbis Č. Senkevičius. Jis kėlė mintį, kad lietuviai yra kovojanti tauta, gyvenanti tautų kryžkelėje ir gyvuojanti savo kovingumo dėka. Ir dabar svarbiausias jos ginklas yra kovojanti dvasia, be kurios neveiksmingi darosi ir plieno ginklai. Dabarties grėsmė lietuvių tautai išgyvena ir tėvynėje, ir už jos ribų. Visų bendras siekis — laisvė bei nepriklausomybė. Su kylančia žmogaus išsilavinimo sąmone didėja ir tautos viltis laimėti kovą už laisvę.

Plačią meninę programą atliko: akordeonistė D. Pargauskaitė, deklamatorė D. Gurklytė, sol. J. Sriubiškienė, sol. V. Verikaitis, Priskėlimo par. choras, akompaniatoriai — L. Marcinkutė ir J. Govėdas. Liūto dalis teko chorui, kuriam dirigavo V. Verikaitis ir L. Marcinkutė (moterų chorui). Tai gana pajėgus vienetas turįs per 50 narių. Parinktos dainos skambėjo stipriai, darniai, pagaunantiai. Atskirai pasirodė moterų ir vyrų chorai. Duetai "Supinsiu dainužę" (M. Petrausko) atliko sol. J. Sriubiškienė ir sol. V. Verikaitis, pavadavęs susirgusį sol. A. Simanavičių.

Padėką programos atlikėjams išreiškė apylinkės valdybos pirm. dr. E. Birgiolas lietuvišku ir anglišku žodžiu bei gėlėmis. Iškilmę baigta Lietuvos himnu ir vėliavų išnešimu. DL.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

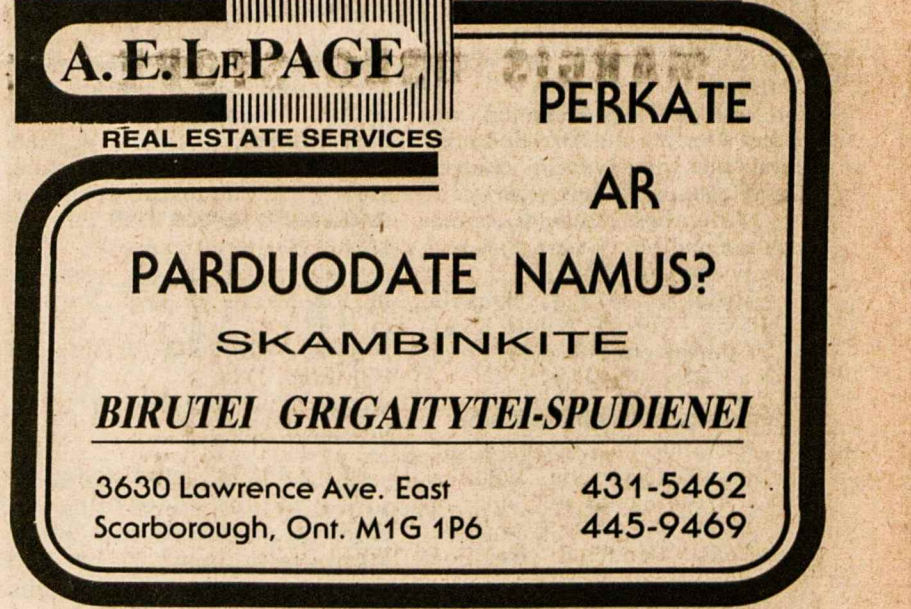
Nepamirškite savo aukos
Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: **5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA**

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US \$

Pavardė, vardas

Adresas

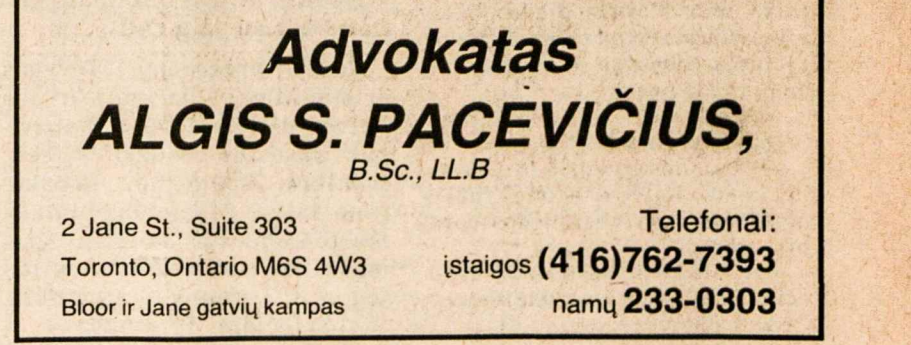

A. E. LePAGE
REAL ESTATE SERVICES

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?
SKAMBINKITE

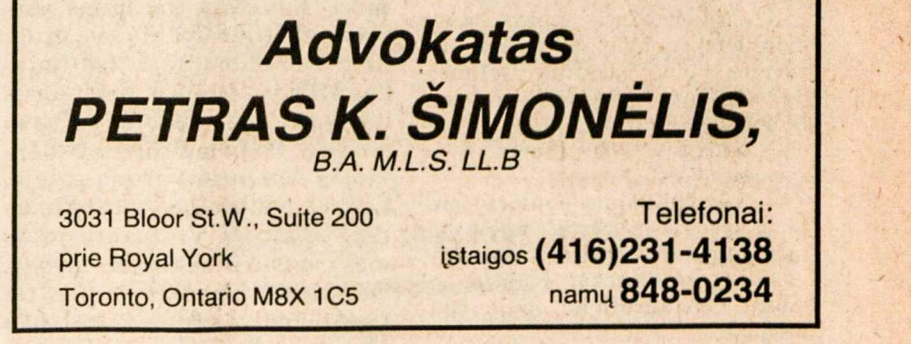
BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East 431-5462
Scarborough, Ont. M1G 1P6 445-9469

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 įstaigos (416) 762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York įstaigos (416) 231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Maloniai kviečiame atsilankyti į VINCO KRĖVĖS minėjimą

gruodžio 4, sekmadienį, 3 v.p.p.,
Lietuvių Namuose, Mindaugo menėje.

PROGRAMA: paskaitą tema "Krėvės asmuo ir kūryba" skaitys dr. G. Bijūnienė; raštų ištraukas skaitys A. Sungailienė ir R. Paulionis; meninę programą atliks kanklininkės — sesutės Mirga ir Auksė Bankaitytės iš Klevelando.

Įėjimas — auka.

Visus dalyvauti kviečia —
TLN kultūrinės veiklos komisija

TORONTONT

Anapilio žinios

— Kiekvieną Advento šėštadienį, 10 v.r., Šv. Metų proga Lietuvos Kankinių šventovėje bus Šv. Sakramento garbinimo pamaldos, pradedant gruodžio 3 dieną.

— Bendros Kūčios — gruodžio 24 d. Anapilio salėje, N. Metų sutikimas — gruodžio 31 d.

— Anapilio sodybai \$1000 paaugojo V. K. Stankai (a.a. Stepono-Ramučio atminimui); lietuvių kapinėms: \$100 V. K. Stankai; \$50: P. Gulbinskas, E. Senkuvienė.

— Susikaupimo dienos proga religinei Lietuvos šalpai paaugojo \$100: V. P. Dalindos, J. Prišas; \$40: Ramonai; \$20: K. J. Liutkai, Norkienė; \$10: p. Zulonienė, F. Timukas, G. Balčiūnienė, Rimkevičienė, A. Kanapka, Vabalienė, Pilipavičius, A. Lediene, V. Montvilas, A. Aperavičienė, Sapijonienė, V. O. Anskai, A. M. Aulinskai, M. Bulvičienė, J. O. Azubaliai; \$5: J. Juodienė, Norkienė; \$3: p. Valliūnienė; \$2: P. Eldukaitis. Taipgi religinei Lietuvos šalpai paaugojo \$50 P. Gulbinskas; \$1,400 — Staškevičių šeima (a.a. E. Staškevičienės mirties metinių proga).

— Parapijos skolos mokėti aukėjo \$250: B. Savickas; \$200: dr. A. Josiukas, J. Arstikaitis; \$100: V. J. Plečkaičiai, P. Gulbinskas; \$50: St. Jakubauskas, J. Br. Maziškauskai, A. Ledienė, Alf. Erstikaitis.

— Gruodžio 4, sekmadienį, klebonas kun. J. Staškus Sudburio lietuviams ves adventinį susikauptimą Kristaus Valdo šventovėje. — Kalėdinės plotkelės gaunamos sekmadieniais parapijos knygyne po pamaldų.

— Mišios gruodžio 4, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Nijolę Rikytę ir Akucevičių mirusius, 11 v.r. — už a.a. Mintautą Mikšį.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos — gruodžio 4, sekmadienį, 11.15 v.r.; bus šventinamas ir įvesdinamas sen. kun. Anas Trakis, Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bendrijos išveivijoje prezidentas — vyskupas. Apeigas atliks arkiv. A. Lūsis, vysk. K. Raudsepp, asistuos kunigai P. Dilys ir J. Calitis, giedos parapijos choras. Po pamaldų — pietūs Lietuvių Namuose. Įėjimas \$8 asmeniui, \$15 porai.

— Pamaldos gruodžio 11 d. įprastu laiku; laikys kun. P. Dilys. — Pamaldos gruodžio 18 d. įprastu laiku. Kalėdų eglutė ruošia parapijos jaunimas; giedos parapijos choras.

— Šv. Rašto apmąstymai — gruodžio 1, 8, 15 ir 29 (ketvirtadieniais), 7 v.v., šventovės salėje.

Lietuvių Namų žinios

— LN svetainės "Lokys" durų montavimas baigiamas. Jau šią savaitę bus atskiras įėjimas. Sekmadienį, svetainėje pratešus lankomo valandas, "Grey" taurės žaidynes sekė jaunosios ir vyresnės kartos žmonės. — Sekmadieniais popiečių metu ir vakarais "Lokyje" reikia patarnautojų. Kreiptis į LN vedėją. — LN bibliotekai padovanojo knygų O. Indrelienė ir P. Gulbinskas.

— LN svečių knygoje pasirašė: Jonas Paronis ir Sigitas Miknaitis iš Čikagos, Renata Baraitė iš Filadelfijos.

Lietuvių evangelikų Išganytojo parapija, įvertindama "T. Žiburių" patarnavimus, paaugojo šiam savaitraščiui \$100.

A. a. Leono Meškausko atminimui vietoj gėlių paaugojo "T. Žiburiams" po \$20: B.A. Kupčikai, Julija ir Klemenas Liutkai.

Įvertindama "T. Žiburių" paslaugas, KLB Sault Ste. Marie apylinkės valdyba paaugojo šiam savaitraščiui parametį \$40, o tos pat vietovės Medžiotojų ir Meškeriojų Klubas "Briedis" — \$25.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Lapkričio 27 d. per 10.15 v. Mišias pamokslą sakė kun. prof. A. Rubšys. Tuo užbaigtas Šv. Rašto seminaras, kuriam talkino seselė O. Mikailaitė, maistu aprūpino religinės sekcijos pirm. R. Grigolienė. Per 11.30 v. Mišias su vėliavomis dalyvavo kūrėjai savanoriai ir skautai, paminėdami Lietuvos kariuomenės 65-ą sukaktį.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudoje iš anksto susitarus. Kiekvieną pirmą mėnesio penktadienį, 7 v.v., mūsų šventovėje vyksta Šv. Valanda ir Mišios, o prieš Mišias klausoma išpažinėčių. — Pakrikštyta Julija-Diana, Irenos ir Alvydo Petrauskų duklė.

— Kalėdinės plotkelės gaunamos sekmadieniais zakristijoje, o kitu laiku — klebonijos rastinėje.

— Ateitininkų Kūčios — gruodžio 11 d., 5 v.p.p., o skautų — gruodžio 18 d.

— Studentams ir jaunimui virš 18 m. rengiamas N. Metų sutikimas Parodų salėje. Teirautis pas Rūtą Girdauskaitę arba Aldoną Bireitaitę.

— Parapijai aukėjo: B. Savickas \$250, E. J. Sičiūnai \$200, dr. P. S. Vytė \$200, Ursulė Pajulius \$140, S. V. Liūmės \$100, V. Stočkus \$100; po \$50: S. Kupčiūnienė, V. Zakas, P. Kudreikis, J. Hirsch, V. Tikušis; vienuolynui: V. Gumauskas \$100, P. J. Zaliauskai \$100; kun. A. Grauslio knygai: J. A. Puteriai \$100, B. Stalioraitienė \$100.

— Mišios gruodžio 4, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Tadą Normaną, 9.30 v.r. — už Cecil Nelson, 10.15 v.r. — už Juozą Mačiulį, Oną Varnienę, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už Joną Birgiolą.

"T. Žiburių" administracija prašo mielus skaitytojus nesivėlininti su kalėdiniais bei N. Metų sveikinimais. Dabar pats laikas įteikti sveikinimų tekstus arba išjungti į bendrąjį sveikinimą. Sveikinimai priimami iki gruodžio 12 d.

Radijo programai "Tėvynės prisiminimai" paremti ir jos įsteigėjui a.a. J. R. Simanavičiui pagerbti gruodžio 4, sekmadienį, 4.30 v.p.p., Prisikėlimo salėje rengiamas plataus masto koncertas, kurio programą atliks visos solistinės pajėgos iš Toronto ir apylinkių. Visi kviečiami dalyvauti.

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus metinė šventė — gruodžio 11, sekmadienį, Iškilmingos Mišios — 11 v.r. Jose narės dalyvaus organizuotai su savo vėliava. Po pamaldų — susirinkimas Anapilio Parodų salėje. Kalbės pedagogas A. Rinkūnas apie rašytoją Vaižgantą jo 50 metų mirties sukakties proga. Dalyvauti kviečiamos ne tik narės, bet ir viešnios bei svečiai.

KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus metinė šventė — gruodžio 11 d. Mišios 11.30 v.r., po Mišių — apagė Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Paskaitą skaitys kun. dr. F. Jucevičius tema "Žmogus ir dvasinių vertybių pasaulis". Narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti.

Daugiakultūrė Ontario taryba lapkričio 16 d. paminėjo savo veiklos dešimtmetį Toronto spaudos klubo patalpose. Dalyvavo visa eilė etninės spaudos atstovų. "T. Žiburiams" atstovavo V. Matulaitis. Lietuviams taryboje atstovauja adv. J. Kuraitė-Lasienė.

Žymiajam visuomenės veikėjui a.a. J. R. Simanavičiui pagerbti ir jo įsteigta bei vadovaujama lietuviškai radijo programai paremti gruodžio 4, sekmadienį, 4.30 valandą po pietų, Prisikėlimo parapijos salėje rengiamas

PLATAUS MASTO

KONCERTAS

Programą atliks solistės: Linda Marcinkutė, Anita Pakalniškytė, Veronika Paulionienė, Justina Sriubiškienė, Slava Žiemelytė; solistai: Aleksas Paulionis, Algis Simanavičius, Rimas Strimaitis, Vacys Verikaitis. Akompanuos muz. J. Govėdas. Koncertą rengia ir visus dalyvauti kviečia radijo programos — "Tėvynės prisiminimų" rėmėjų grupė

Bilietai — \$5, pensininkams ir studentams — \$4 (prie įėjimo).

Toronto Lietuvių Vyrų Choras "Aras" maloniai kviečia atsilankyti į

PENKMEČIO

KONCERTĄ

Š.m. gruodžio 11, sekmadienį, 4 v.p.p., Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West, Toronto, Karaliaus Mindaugo menėje

Programoje: "Aras", vadovaujamas sol. V. Verikaitis. Sol. R. Strimaitis ir sol. V. Verikaitis. Išgirsite dar negirdėtas "Aro" dainas, solistus, duetus, chorą su sol. R. Strimaitiu. Akompanuoja muz. kompozitorius Jonas Govėdas

Įėjimas: asmeniui \$7.00 ir \$5.00. Visos vietos numeruotos.

Rengėjai — "Aro" valdyba

IŠKILUS KŪČIŲ

VAKARAS ANAPILYJE

gruodžio 24, šeštadienį, 8 valandą vakaro

Programoje: Kūčių nuotaikos meninė dalis, bendros kalėdinės giesmės, Kalėdų senelis mažiesiems, tradicinių valgių vakarienė, paruošta J. Bubulienės

Kainos: suaugusiems — \$11, pensininkams — \$10, vaikams nuo 12 iki 15 metų — \$8, nuo 7 iki 12 metų — \$5, nuo 1 iki 7 metų — nemokamai

Stalus rezervuoti, pranešant šeimos narių skaičių (stalas vienai šeimai — nuo 6 iki 26 asmenų), G. Trinkienė tel. 762-9517 arba J. Bubulienė tel. 667-8260.

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų, kitomis dienomis — augščiau minėtais telefonais.

Kūčių vakarą rengia ir visus tautiečius dalyvauti maloniai kviečia —

Lietuvos Kankinių parapijos moterys

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6, tel. 532-3311

KŪČIŲ VAKARIENĖ

- Tradiciniai Kūčių valgių patiekalai
- Kalėdinė meno programa ir bendros dalyvių giesmės
- Kalėdų senelis su dovanomis mažiesiems
- Vietos rezervuojamos. Bilietai parduodami LN raštinėje ir sekmadienį popietėse

Bilietų kainos: vaikams iki 6 metų — nemokamai, 6-12 metų — \$4.00, jaunimui 12-18 metų — \$8.00, studentams ir pensininkams — \$9.00, suaugusiems — \$10.00.

gruodžio 24, šeštadienį, 8 val. vakaro, Karaliaus Mindaugo menėje

Naujų Metų SUTIKIMAS

- Įėjimo premijos: dviem asmenim vienos savaitės atostogos Floridoje (apmokėti lėktuvo kelionės bilietai ir butas)
- Šilta vakarienė, vynas, šampanas
- Nemokamas baras ir šaltų užkandžių bufetas
- Lietuvių orkestras "Malūnas"
- Puošni salė, linksmi šokiai ir kitos staigmenos
- Stalai numeruoti. Vietos rezervuojamos iš anksto

Bilietų kainos: jaunimui (iki 25 metų) — \$25.00, suaugusiems — \$35.00

Nuolaida jaunimui 10 asmenų grupei, užsakiusiai vieną stalą — po \$20.00. Viskas tik už bilieto kainą.

Bilietai parduodami LN raštinėje ir sekmadienį popietėse.

VISUS DALYVAUTI ŠIUOSE RENGINIUOSE NUOSIRDŽIAI KVIEČIA —

Toronto Lietuvių Namai

MONTREALQUE

Lietuvos kariuomenės šventę lapkričio 20 d. surengė lietuvių karių veteranų "Ramovė". Po iškilmingų pamaldų AV šventovėje parapijos salėje įvyko akademinė dalis, kuriai vadovavo "Ramovės" pirm. B. Kasperavičius. Inesius vėliavas, buvo pagerbti du čia esantys kūrėjai-savanoriai: K. Sitkauskas ir J. Viliušis, prisegant jiems po gele. Visi žuvę už Lietuvos laisvę pagerbti vienos minutės susikauptimu.

Kanados kariuomenės mjr. V. R. Paukštaitis iš Otavos skaitė paskaitą apie šiuolaikinius ginklus bei jų balansą Rytuose ir Vakaruose. Po paskaitos šauliai atliko meninę dalį. P. Tekutienė, A. Mylė ir Pr. Dikaitis skaitė savo kūrybą. Be to, A. Mylė, A. Račinskas ir A. Žiukas skaitė išgesnį Pr. Dikaitio kūrinį. Minėjimas baigtas Tautos himnu bei vėliavų išnešimu. Po to buvo kavutė su užkandžiais.

Janina ir Jonas Adamoniai lapkričio 19 d. savo artimųjų tarpe atšventė 35 metų vedybinę sukaktį. M. Adamonytė ir D. Piečiūtytė buvo nuvykusios Torontan į KLJ Sąjungos tarybos suvažiavimą ir

V-ojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso renginių apžvalgą.

Nauji AV šventovės langai jau sudėti. Parapijiečiai, klebonas bei komiteto prašomi, tam reikalingai aukoti po šimtine. B.S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Gruodžio 18 d., 3 v.p.p., par. svetainėje bus šeštadieninės mokyklos kalėdinė eglutė su mokiųjų atliekama programa ir Kalėdų senelio dovanėliams. Vašės — visiems atsilankiusiems. — Sudėtinės Vėlinių Mišios buvo gausios dalyviais. Pradžioje klebonas skaitė pavarde mirusiųjų, už kuriuos Mišios buvo aukojamos. Suaukota \$400.

Antrasis bazaras šiais metais susilaukė daug žmonių. Atsilankė ne tik parapijiečiai, bet ir daug svetimauciu. Bazaras buvo turtingas įvairiausiais dalykais. Daug rankdarbių paaugojo p. Jagėlavienė, A. Tušienė, p. Baršauskienė, p. Šmitienė, K. Žiziūnienė, D. Skėrienė. Dirbo par. komitetas, E. Russel, Šv. Onos Dr-jas, Šv. Elzbieta Dr-jas, narės ir daug pagabininkų. Sekmadienį buvo loterijos traukimas ir pietūs. — Į Floridą atostogų praleisti išvyko L. A. Grigeliai, Ona Čekauskienė.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

certifikatus 1 m.	9 %
Terminuotus indėlius:	
1 metų	8.5 %
180 — 364 d.	8 %
30 — 179 d.	7.5 %
Trumpalaikius indėlius	
\$20,000 ar daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	7.25%
su drauda	7 %
Čekių sąskaitos:	5 %

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00
Sekmadieniais nuo spalio 15 iki gegužės 15	
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje:	10.30 — 12.30

Lietuvių Bendruomenės išvyka į šv. Kazimiero iškilmes Romoje 1984 m. Dabar galima prisitęsti atostogas ir po savaitės Romoje su ekskursija aplankyti Šv. Žemę. Išskrendama vasario 27 d., grįžtama kovo 12 d. Kanados keleiviai gali prisijungti Niujorke. Kaina asmeniui iš Niujorko — \$1580.00, gyvenant dviese kambarėje. Smulkesnės informacijos ir brošiūrų kreiptis: American Travel Service Bureau, 9727 South Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. (312) 238-9787. (Sklb.).

IŠNUOMOJAMI du kambariai, virtuvė ir saulės kambarys antrame aukšte. Yra garažas. Arti poezinio traukinio stoties. Skambinti tel. 536-0712 Toronto.

FLORIDOJE, ST. PETERSBURG BEACH, vienoje iš gražiausių miesto vietovių (prie pat Meksikos įlankos) savininkas parduoda 12 metų senumo mūrinį namą su 2 miegamaisiais ir 2 išvėtimais. Garažas ir kiti priedai. Namą galima sumazinti, tikintis greitesnio pardavimo. Pardavimo priežastis — ligos. Teirautis telefonu: 1-813-360-5857.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BURULIAI
Balijai, vestuvės, sužadėtuves, parenkimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronto.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. (416) 533-8008.

PARDUODAMOS apynaujės dvi "Steel Belt Radial" sniego padangos — P215/75R15 su rėmais ir baltais šonais. Skambinti tel. 766-6700 vakarais 10-11 v.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

PAGEIDAUJAMA ilgesniam laikui pajėgesnės vyresnio amžiaus, malonaus būdo moteris — šeimininkė. Atlyginimas — pinigais ir plius nemokamas apstatytas kambarys bei maistas. Pareigos — gyventi vietoje, pagaminti maistą sau ir dviem senjorams, prižiūrėti senyva moterį, aptvarkyti butą High Park rajone. Taip pat reikėtų išvykti kartu keletui mėnesių vasaroti į St. Petersburg Beach, Floridoje, tomis pačiomis sąlygomis. Skambinti tel. 763-6498 Šmigeliskiams.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Baliūnas.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidojimų namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.